

SUSITARIMAS**dėl 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos nuostatų, susijusių su vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsauga ir valdymu, įgyvendinimo**

VALSTYBĖS, ŠIO SUSITARIMO ŠALYS,

PRISIMINDAMOS atitinkamas 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos nuostatas,

PASIRYŽUSIOS užtikrinti ilgalaikę vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą ir subalansuotą naudojimą,

PASIRYŽUSIOS gerinti valstybių bendradarbiavimą šiuo tikslu,

KVIESDAMOS vėliavos valstybes, uosto valstybes ir pakrančių valstybes veiksmingiau įgyvendinti nustatytas šių išteklių apsaugos ir valdymo priemones,

SIEKDAMOS visų pirma spręsti Jungtinių Tautų Aplinkos ir plėtros konferencijos priimtos 21 darbotvarkės C programų srities 17 skyriuje apibrėžtas problemas, susijusias su atviroje jūroje esančių žvejybos plotų netinkamu valdymu daugelyje regionų bei per dideliu kai kurių išteklių eikvojimu; pažymėdamos, kad egzistuoja nereglamentuotos žvejybos, kapitalizacijos perviršio, per didelio laivyno dydžio, laivų vėliavos pakeitimo, siekiant išvengti kontrolės, netinkamai parinktos įrangos, duomenų bazių nepatikimumo ir nepakankamo valstybių bendradarbiavimo problemos,

ĮSIPAREIGODAMOS atsakingiems žvejybos plotams,

SUPRASDAMOS poreikį išvengti neigiamo poveikio jūrų aplinkai, apsaugoti biologinę įvairovę, išlaikyti jūrų ekosistemų vientisumą bei sumažinti žvejybos veiklos ilgalaikių ar negrįžtamų padarinių riziką,

PRIPAŽINDAMOS poreikį teikti konkrečią paramą, įskaitant finansinę, mokslinę ir technologinę, kad besivystančios valstybės galėtų veiksmingai dalyvauti saugant, valdant ir subalansuotai naudojant vienos valstybės ribas viršijančius žuvų išteklius ir toli migruojančių žuvų išteklius,

ĮSITIKINUSIOS, kad susitarimas dėl atitinkamų Konvencijos nuostatų įgyvendinimo būtų geriausia priemonė, siekiant šių tikslų, ir prisidėtų prie tarptautinės taikos ir saugumo palaikymo,

PATVIRTINDAMOS, kad klausimams, kurių nereglamentuoja ši Konvencija arba šis Susitarimas, ir toliau bus taikomos bendrosios tarptautinės teisės normos ir principai,

SUSITARĖ:

I DALIS**BENDROSIOS NUOSTATOS****1 straipsnis****Vartojamos sąvokos ir taikymo sritis**

1. Šiame Susitarime:

- a) „Konvencija“ – 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija;
- b) „apsaugos ir valdymo priemonės“ – priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti ir valdyti vieną ar daugiau gyvųjų jūros išteklių rūšių, ir kurios priimanamos arba taikomos laikantis atitinkamų tarptautinės teisės normų, įtvirtintų Konvencijoje ir šiame Susitarime;

c) „žuvis“ – sąvoka, apimanti moliuskus ir vėžiagyvius, išskyrus priklausančiuosius sėslioms rūšims, kaip apibrėžta Konvencijos 77 straipsnyje; ir

d) „susitarimas“ – bendradarbiavimo mechanizmas, kurį pagal Konvencijos ir šio Susitarimo nuostatas nustato dvi ar daugiau valstybių, siekdamas, *inter alia*, subregione ar regione nustatyti apsaugos ir valdymo priemones, taikomas vienam ar keliems vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ar toli migruojančių žuvų išteklių tipui.

2. a) „Valstybės Šalys“ – valstybės, sutikusios įsipareigoti pagal šį Susitarimą, ir kurioms šis Susitarimas įsigaliojo.

- b) Šis Susitarimas *mutatis mutandis* taikomas:
- i) bet kuriam Konvencijos 305 straipsnio 1 dalies c, d ir e punktuose minimam subjektui ir
 - ii) atsižvelgiant į 47 straipsnio nuostatas – bet kuriam subjektui, kuris Konvencijos IX priedo 1 straipsnyje apibrėžiamas kaip „tarptautinė organizacija“,

tapusiam šio Susitarimo Šalimi, ir šia apimtimi šiems subjektams taikoma „Valstybių Šalių“ sąvoka.

3. Šis Susitarimas *mutatis mutandis* taikomas kitiems žuvininkystės subjektams, kurių laivai užsiima žvejyba atviroje jūroje.

2 straipsnis

Tikslas

Šio Susitarimo tikslas – užtikrinti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ar toli migruojančių žuvų išteklių ilgalaikę apsaugą ir subalansuotą naudojimą, veiksmingai įgyvendinant atitinkamas Konvencijos nuostatas.

3 straipsnis

Taikymas

1. Jei nenustatyta kitokia tvarka, šio Susitarimo nuostatos taikomos, organizuojant vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių

ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą ir valdymą rajonuose, kurie nepriklauso nacionalinei jurisdikcijai, išskyrus 6 ir 7 straipsnių nuostatas, kurios taip pat taikomos organizuojant šių išteklių apsaugą ir valdymą nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose, atsižvelgiant į skirtingus teisinius režimus, galiojančius nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose bei jai nepriklausančiuose rajonuose, kaip yra nustatyta Konvencijoje.

2. Naudodamasi savo suverenėmis teisėmis nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose užsiimti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių tyrinėjimais ir eksploatavimu, pakrantės valstybė *mutatis mutandis* taiko 5 straipsnyje išvardytus bendruosius principus.

3. Valstybės tinkami atsižvelgia į atitinkamą besivystančių valstybių pajėgumą jų nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose taikyti 5, 6 ir 7 straipsnių nuostatas bei į jų poreikį gauti joms šiame Susitarime nustatytą paramą. Šiuo tikslu VII dalis *mutatis mutandis* taikoma nacionalinei jurisdikcijai priklausančioms valstybėms.

4 straipsnis

Šio Susitarimo ir Konvencijos santykis

Nė viena šio Susitarimo nuostata nepažeidžia valstybių teisių, jurisdikcijos ir įsipareigojimų, kuriuos nustato Konvencija. Šis Susitarimas aiškinamas ir taikomas atsižvelgiant į Konvencijos kontekstą ir jos nepažeidžiant.

II DALIS

VIENOS VALSTYBĖS RIBAS VIRŠIJANČIŲ ŽUVŲ IŠTEKLIŲ IR TOLI MIGRUOJANČIŲ ŽUVŲ IŠTEKLIŲ APSAUGA IR VALDYMAS

5 straipsnis

Bendrieji principai

Siekdamos apsaugoti ir valdyti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklius ir toli migruojančių žuvų išteklius, pakrantės valstybės ir atviroje jūroje žvejyba užsiimančios valstybės, įgyvendindamos Konvencija nustatytus jų bendradarbiavimo įsipareigojimus:

- a) priima priemones, užtikrinančias ilgalaikį vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių tvarumą bei skatina optimalaus jų panaudojimo tikslo įgyvendinimą;
- b) užtikrina, kad šios priemonės būtų pagrįstos patikimiausiais turimais moksliniais duomenimis ir būtų skirtos išlaikyti ar atkurti tokio lygio išteklius, kad pastarieji būtų pajėgūs gaminti didžiausią subalansuotą kiekį, apskaičiuotą ir įvertintą

remiantis atitinkamais aplinkos apsaugos ir ekonominiais veiksniais, įskaitant ypatingus besivystančių valstybių poreikius, bei atsižvelgiant į žvejybos būdus, išteklių tarpusavio priklausomybę ir bendrai rekomenduojamus tarptautinius minimaliuosius (subregioninius, regioninius ar pasaulinius) standartus;

- c) pagal 6 straipsnį taiko atsargumo metodą;
- d) atlieka žvejybos, kitos žmogaus veiklos ir aplinkos veiksnių poveikio tiksliniams ištekliams ir tai pačiai ekosistemai priklausančioms arba su tiksliniais ištekliais susijusioms ar nuo jų priklausomoms rūšims, įvertinimą;
- e) prireikus, nustato apsaugos ir valdymo priemones, taikomas tiksliniams ištekliams ir tai pačiai ekosistemai priklausančioms arba su tiksliniais ištekliais susijusioms ar nuo jų priklausomoms rūšims, siekdamas išlaikyti ar atkurti šių rūšių populiacijas, kad jos pasiektų tokį lygį, kuriam esant nebegręstų rimtas pavojus išnykti;

- f) mažina taršą, šiukšlių ir atliekų kiekį, žuvų sugavimą pamesta ar palikta įranga, netikslinių rūšių, tiek žuvų, tiek ir kitų jūros gyvūnų (toliau – netikslinės rūšys), gaudymą bei poveikį susijusioms ar priklausomoms rūšims, visų pirma nykstančioms rūšims, taikant priemones, įskaitant, kiek tai įgyvendinama, selektyvinės, aplinkai nekenksmingos ir ekonomiškos žvejybos įrangos ir būdų plėtrą;
- g) saugo jūros aplinkos biologinę įvairovę;
- h) imasi priemonių, siekdamas užkirsti kelią ar likviduoti besaikę žvejybą ir per didelius žvejybos pajėgumus bei užtikrinti, kad žvejybos pastangų lygis neviršytų subalansuoto žvejybos išteklių naudojimo ribų;
- i) atsižvelgia į žvejų – amatininkų ir iš žvejybos pragyvenančių žmonių interesus;
- j) renka išsamius ir tikslius duomenis apie žvejybos veiklą, *inter alia*, apie laivų padėtį, tikslinių ir netikslinių rūšių sugavimą ir žvejybos pastangas kaip nustatyta I priede, taip pat nacionalinių ir tarptautinių tyrimo programų duomenis, ir laiku jais keičiasi;
- k) skatina ir atlieka mokslinius tyrimus bei plėtoja atitinkamas technologijas, padedančias apsaugoti ir valdyti žvejybos plotus, ir
- l) įgyvendina ir vykdo apsaugos ir valdymo priemones, veiksmingai prižiūradamos, kontroliuodamos ir stebėdamos jų taikymą.
- b) laikosi II priede pateiktų rekomendacijų ir turimų geriausių mokslinių duomenų pagrindu nustato su konkrečiais ištekliais susijusius atskaitos taškus bei priemones, kurių reikia imtis juos viršijus;
- c) atsižvelgia, *inter alia*, į išteklių dydžio ir produktyvumo neapibrėžtumą, atskaitos taškus, išteklių būseną, atsižvelgiant į tuos atskaitos taškus, žuvų mirtingumo laipsnius ir pasiskirstymą bei žvejybos veiklos poveikį netikslinėms ir susijusioms ar priklausomoms rūšims, taip pat į esamas ir prognozuojamas vandenyno, aplinkos ir socialines ekonomines sąlygas, ir
- d) plėtoja duomenų rinkimo ir tyrimų programas, siekdamas įvertinti žvejybos poveikį netikslinėms ir susijusioms ar priklausomoms rūšims ir jų aplinkai, bei priima planus, kurie yra būtini siekiant užtikrinti šių rūšių apsaugą bei apsaugoti ypatingą susirūpinimą keliančius arealus.

4. Valstybė imasi priemonių, siekdama užtikrinti, kad, priartėjus prie atskaitos taškų, jie nebūtų viršijami. Juos viršijus, valstybės nedelsiant imasi 3 straipsnio b dalyje nustatytų veiksmų ištekliams atkurti.

5. Kai tikslinių išteklių, netikslinių arba susijusių ar priklausomų rūšių būseną kelia susirūpinimą, valstybės sustiprina šių išteklių ir rūšių stebėjimą, siekdamas įvertinti jų būseną bei apsaugos ir valdymo priemonių veiksmingumą. Šias priemones jos nuolat peržiūri, atsižvelgdamos į naują informaciją.

6. Valstybės kuo skubiau nustato naujų ar tiriamųjų žvejybos plotų apsaugos ir valdymo atsargumo priemones, įskaitant, *inter alia*, gaudymo ir pastangų apribojimus. Šios priemonės taikomos, kol surenkama pakankamai duomenų, kad būtų galima įvertinti žvejybos poveikį išteklių ilgalaikiam tvarumui; šio įvertinimo pagrindu įgyvendinamos apsaugos ir valdymo priemonės. Tam tikrais atvejais, pastarosios priemonės leidžia palaipsniui plėtoti žvejybą.

7. Jei gamtinis reiškinys daro reikšmingą neigiamą poveikį vienos valstybės ribas viršijantiems žuvų ištekliams ir toli migruojančių žuvų ištekliams, valstybės priima nepaprastąsias apsaugos ir valdymo priemones, siekdamas užtikrinti, kad žvejybos veikla nesustiprintų šio neigiamo poveikio. Šias nepaprastąsias priemones valstybės taip pat priima tais atvejais, kai žvejybos veikla kelia didelę grėsmę šių išteklių tvarumui. Nepaprastosios priemonės yra laikinos, jos nustatomos, atsižvelgiant į patikimiausius turimus mokslinius duomenis.

6 straipsnis

Atsargumo metodo taikymas

1. Organizuodamos vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą, valdymą ir naudojimą, valstybės plačiai taiko atsargumo metodą, siekdamas apsaugoti gyvuosius jūros išteklius bei išsaugoti jūros aplinką.
2. Kai informacija yra neužtikrinta, nepatikima ar netinkama, valstybės elgiasi atsargiau. Tinkamų mokslinių duomenų neturėjimas negali būti priežastis atidėti apsaugos ir valdymo priemonių taikymą ar jų nesiimti.
3. Įgyvendindamos atsargumo metodą, valstybės:
 - a) tobulina sprendimų dėl žuvų išteklių apsaugos ir valdymo priėmimo tvarką, rinkdamos geriausius turimus mokslinius duomenis ir jais dalindamosi bei įgyvendindamos patobulintus metodus, taikomus kovoti su rizika ir netikrumu;

7 straipsnis

Apsaugos ir valdymo priemonių suderinamumas

1. Nepažeidžiant pakrantės valstybių suverenių teisių Konvencijoje nustatyta tvarka tyrinėti ir eksploatuoti, apsaugoti ir valdyti gyvuosius jūros išteklius nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose, bei visų valstybių teisės jų piliečiams Konvencijoje nustatyta tvarka užsiimti žvejyba atviroje jūroje:

- a) dėl vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių: atitinkamos pakrantės valstybės ir valstybės, kurių piliečiai gaudo šiuos išteklius gretimuose atviros jūros plotuose, tiesiogiai arba taikydamos III dalyje nustatytus tinkamus bendradarbiavimo mechanizmus, siekia susitarti dėl būtinųjų priemonių, kurias reikia taikyti, norint apsaugoti šiuos išteklius gretimuose atviros jūros plotuose;
- b) dėl toli migruojančių žuvų išteklių: atitinkamos pakrantės valstybės ir valstybės, kurių piliečiai gaudo šiuos išteklius tame regione, tiesiogiai arba taikydamos III dalyje nustatytus tinkamus bendradarbiavimo mechanizmus bendradarbiauja, kad visame regione (ir nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose, ir už jų ribų) būtų užtikrinta apsauga ir skatinamas siekis optimaliai naudoti šiuos išteklius.

2. Atvirai jūrai nustatytos apsaugos ir valdymo priemonės bei priemonės priimtose nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose turi būti suderintos tam, kad būtų užtikrinta vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių visumos apsauga ir valdymas. Todėl pakrantės valstybės ir žvejyba atviroje jūroje užsiimančios valstybės turi pareigą bendradarbiauti, siekdamos užtikrinti šiems ištekliams taikomų priemonių suderinamumą. Nustatydamos suderintas apsaugos ir valdymo priemonės, valstybės:

- a) atsižvelgia į apsaugos ir valdymo priemones, kurias pagal Konvencijos 61 straipsnio nuostatas pakrantės valstybės yra priėmusios tiems patiems ištekliams jų nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose, ir užtikrina, kad atviroje jūroje šiems ištekliams taikomos priemonės nepažeistų šių priemonių veiksmingumo;
- b) atsižvelgia į anksčiau suderintas atvirai jūrai taikomas priemones, kurias pagal Konvencijos nuostatas tiems patiems ištekliams atviroje jūroje yra nustačiusios ir taiko atitinkamos pakrantės valstybės ir žvejyba atviroje jūroje užsiimančios valstybės;
- c) atsižvelgia į anksčiau suderintas priemones, kurias pagal Konvencijos nuostatas tiems patiems ištekliams yra nustačiusios ir taiko subregionines ar regionines žuvininkystės valdymo organizacijas arba, kurios yra nustatytos ar taikomos pagal subregioninę ar regioninę susitarimą;

d) atsižvelgia į išteklių biologinį vieningumą ar kitas biologines savybes bei santykius tarp išteklių pasiskirstymo, žvejybos plotų, ir atitinkamo regiono geografinių ypatybių, įskaitant išteklių paplitimo ir gaudymo nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose laipsnį;

e) atsižvelgia į santykinę pakrantės valstybių ir žvejyba atviroje jūroje užsiimančių valstybių priklausomybę nuo atitinkamų išteklių;

f) užtikrina, kad šios priemonės neturėtų žalingo poveikio gyvųjų jūros išteklių visumai.

3. Įsipareigodamos bendradarbiauti, valstybės visais būdais siekia susitarti dėl suderintų apsaugos ir valdymo priemonių per protingą terminą.

4. Jei per protingą terminą susitarti nepavyksta, bet kuri suinteresuota valstybė gali pasinaudoti VIII dalyje nustatyta ginčų sprendimo procedūra.

5. Kol susitarimas dėl suderintų apsaugos ir valdymo priemonių nepasiektas, suinteresuotosios valstybės, laikydamosi supratimo ir bendradarbiavimo dvasios, iš visų jėgų stengiasi sudaryti praktinio pobūdžio laikinuosius susitarimus. Nepavykus susitarti dėl šių susitarimų, bet kuri iš suinteresuotųjų valstybių, siekdama, kad būtų paskirtos laikinosios priemonės, gali perduoti ginčą spręsti teismui ar arbitražui pagal VIII dalyje nustatytą ginčų sprendimo procedūrą.

6. Pagal 5 dalies nuostatas sudarant laikinąjį susitarimą arba primant ar paskiriant priemones, atsižvelgiama į šios dalies reikalavimus, tinkamai atsižvelgiama į visų suinteresuotų valstybių teises ir įsipareigojimus, netaikomas į pavojų galutinis susitarimas dėl suderintų apsaugos ir valdymo priemonių ir netrukdoma jo pasiekti bei nepažeidžiamas bet kurios ginčų sprendimo procedūros galutinis rezultatas.

7. Pakrantės valstybės reguliariai praneša žvejyba atviroje jūroje tame subregione ar regione užsiimančioms valstybėms, tiesiogiai ar per atitinkamas subregionines ar regionines žuvininkystės valdymo organizacijas arba subregioniniais ar regioniniais susitarimais nustatyta tvarka, arba kitais tinkamais būdais, apie jų nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose vienos valstybės ribas viršijantiems žuvų ištekliams ir toli migruojančių žuvų ištekliams taikomas priemones.

8. Žvejyba atviroje jūroje užsiimančios valstybės reguliariai praneša kitoms suinteresuotoms valstybėms, tiesiogiai ar per atitinkamas subregionines ar regionines žuvininkystės valdymo organizacijas arba subregioniniais ar regioniniais susitarimais nustatyta tvarka, arba kitais tinkamais būdais, apie jų taikomas priemones, reglamentuojančias su jų vėliava plaukiojančių laivų, užsiimančių šių išteklių gaudymu atviroje jūroje, veiklą.

III DALIS

SU VIENOS VALSTYBĖS RIBAS VIRŠIJANČIAIS ŽUVŲ IŠTEKLIAMS IR TOLI MIGRUOJANČIŲ ŽUVŲ IŠTEKLIAMS SUSIJĘ TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO MECHANIZMAI

8 straipsnis

Bendradarbiavimas apsaugos ir valdymo srityje

1. Laikydamosi Konvencijos nuostatų, pakrantės valstybės ir žvejyba atviroje jūroje užsiimančios valstybės siekia bendradarbiauti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos srityje arba tiesiogiai, arba per atitinkamas subregionines ar regionines žuvininkystės valdymo organizacijas, arba subregioniniais ar regioniniais susitarimais

nustatyta tvarka, atsižvelgdamos į konkrečias subregiono ar regiono ypatybes ir siekia užtikrinti veiksmingą šių išteklių apsaugą ir valdymą.

2. Valstybės konsultacijas pradeda sąžiningai ir nedelsdamos, ypač kai yra duomenų, kad atitinkamiems vienos valstybės ribas viršijantiems žuvų ištekliams ir toli migruojančių žuvų ištekliams gali būti iškilęs besaikio eksploatavimo pavojus arba yra plėtojamas nauja šių išteklių žvejyba. Šiuo tikslu konsultacijos gali būti pradėtos bet kurios suinteresuotos valstybės prašymu, siekiant sudaryti atitinkamus susitarimus, užtikrinančius šių išteklių apsaugą ir valdymą. Kol susitarimas nėra pasiektas, valstybės laikosi šio Susitarimo nuostatų ir veikia sąžiningai bei tinkamai atsižvelgdamos į kitų valstybių teises, interesus ir pareigas.

3. Kai subregioninė ar regioninė žuvininkystės valdymo organizacija ar susitarimas yra kompetentingas nustatyti konkrečių vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos ir valdymo priemones, šių išteklių gaudymu atviroje jūroje užsiimančios valstybės ir atitinkamos pakrantės valstybės savo pareigą bendradarbiauti įgyvendina įstodamos į tą organizaciją ar dalyvaudamos tame susitarime, arba sutikdamos taikyti tos organizacijos arba tuo susitarimu nustatytas apsaugos ir valdymo priemones. Valstybės, turinčios apčiuopiamų interesų, susijusių su atitinkamais žvejybos plotais, gali tapti tų organizacijų narėmis arba tų susitarimų šalinimis. Tokios organizacijos narystės ar dalyvavimo tokiaame susitarimo sąlygos nekliudo toms valstybėms tapti narėmis ar šalinimis; tos sąlygos taip pat negali būti taikomos kuriuo nors būdu, diskriminuojančiu kurią nors valstybę ar jų grupę, turinčią su atitinkamu žvejybos plotu susijusių apčiuopiamų interesų.

4. Galimybė eksploatuoti išteklius žvejybos plote, kuriam taikomos tokios organizacijos ar tokiu susitarimu nustatytos apsaugos ir valdymo priemonės, suteikiama tik toms valstybėms, kurios yra tos organizacijos narės arba to susitarimo šalys, arba kurios pateikia sutikimą taikyti tas priemones.

5. Kai nėra žuvininkystės valdymo subregioninės ar regioninės organizacijos ar susitarimo nustatyti konkrečių vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos ir valdymo priemonės, atitinkamos pakrantės valstybės ir tame subregione ar regione šių išteklių gaudymu atviroje jūroje užsiimančios valstybės bendradarbiauja, siekdamos įsteigti tokią organizaciją ar sudaryti atitinkamus susitarimus, užtikrinančius šių išteklių apsaugą ir valdymą, ir dalyvauja tos organizacijos veikloje ar susitarime.

6. Bet kuri valstybė, ketinanti teikti pasiūlymą, kad tarpvyriausybėnė organizacija, kompetentinga spręsti su gyvais ištekliams susijusius klausimus, imtųsi veiksmų, kurie gali turėti reikšmingos įtakos kompetentingos subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos ar subregioniniu ar regioniniu susitarimu nustatytų apsaugos ir valdymo priemonių įgyvendinimui, turi surengti konsultacijas su tos organizacijos narėmis ar susitarimo šalinimis. Kiek tai įgyvendinama, šias konsultacijas reikia surengti prieš pateikiant pasiūlymą tarpvyriausybinei organizacijai.

9 straipsnis

Subregioninės ir regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos ir susitarimai

1. Steigdamos subregioninę ir regioninę žuvininkystės valdymo organizaciją ar sudarydamos subregioninį ar regioninį žuvininkystės valdymo susitarimą dėl vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių, valstybės susitaria, *inter alia*, dėl:

- a) išteklių, kuriems taikomos apsaugos ir valdymo priemonės, atsižvelgdamos į atitinkamų išteklių biologines ypatybes ir į susijusių žvejybos plotų pobūdį;
- b) priemonių taikymo teritorijos, atsižvelgdamos į 7 straipsnio 1 dalį, ir į to subregiono ar regiono ypatybes, įskaitant socialinius ekonominius, geografinius ir aplinkos veiksnius;
- c) santykio tarp naujosios organizacijos ar naujojo susitarimo veikimo ir visų susijusių veikiančių žuvininkystės valdymo organizacijų ar susitarimų vaidmens, tikslų ir veikimo ir
- d) mechanizmų, kuriuos organizacija ar susitarimas naudos moksliniams patarimams gauti ir išteklių būsenai apžvelgti, įskaitant, tam tikrais atvejais, dėl mokslinės patiriamosios institucijos įsteigimo.

2. Valstybės, bendradarbiaujančios steigiant subregioninę ar regioninę žuvininkystės valdymo organizaciją ar sudarant susitarimą, informuoja kitas valstybes, kurios jų žiniomis turi apčiuopiamų interesų, susijusių su planuojamos steigti organizacijos darbu ar bendradarbiavimo susitarimo veikimu.

10 straipsnis

Subregioninių ir regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ir susitarimų funkcijos

Laikydamosi savo išsipareigojimo bendradarbiauti, dalyvaujant subregioninėse ir regioninėse žuvininkystės valdymo organizacijose ir susitarimuose, valstybės:

- a) susitaria dėl apsaugos ir valdymo priemonių ir jų laikosi, siekdamos užtikrinti ilgalaikį vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių tvarumą;
- b) susitaria, jei to reikia, dėl dalyvių teisių, tokių kaip leistini gaudymo kiekiai ar žvejybos pastangų lygiai;
- c) priima ir taiko visus bendrai rekomenduojamus tarptautinius minimaliuosius standartus, taikomus atsakingai vykdomai žvejybos veiklai;
- d) renka ir įvertina mokslinius patarimus, apžvelgia išteklių būseną bei atlieka netikslinių ir susijusių ar priklausomų rūšių gaudymo poveikio įvertinimą;
- e) susitaria dėl duomenų apie išteklių žvejybą surinkimo, pranešimo, patikrinimo bei keitimosi šiais duomenimis standartų;
- f) parengia ir platina tikslus ir išsamius statistinius duomenis, kurių aprašymas pateiktas I priede, siekdamos užtikrinti galimybę naudotis patikimiausiais moksliniais duomenimis, tam tikrais atvejais laikydamosi konfidencialumo;
- g) skatina ir atlieka mokslinius išteklių įvertinimus ir susijusius tyrimus bei platina jų rezultatus;
- h) sukuria atitinkamus bendradarbiavimo mechanizmus, užtikrinančius veiksmingą priežiūrą, kontrolę, stebėjimą ir vykdymą;
- i) susitaria dėl priemonių, kuriomis bus atsižvelgiama į naujų organizacijos narių ar naujų susitarimo šalių žvejybos interesus;
- j) susitaria dėl sprendimų priėmimo tvarkos, leidžiančios laiku ir veiksmingai patvirtinti apsaugos ir valdymo priemones;
- k) skatina taikų ginčų sprendimą pagal VIII dalies nuostatas;
- l) užtikrina atitinkamų savo nacionalinių agentūrų ir pramonės įmonių visišką bendradarbiavimą, įgyvendinant tos organizacijos priimtas arba pagal susitarimo nuostatas parengtas rekomendacijas ir sprendimus, ir
- m) tinkamu būdu viešai skelbia organizacijos priimtas ar susitarimu nustatytas apsaugos ir valdymo priemones.

11 straipsnis

Nauji nariai ar šalys

Nustatydamos subregioninių ar regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų naujų narių ar subregioninių ar regioninių žuvininkystės valdymo susitarimų naujų šalių dalyvavimo teisių pobūdį ir laipsnį, valstybės atsižvelgia, *inter alia*, į:

- a) vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių būseną ir esamą žvejybos pastangų lygį žvejybos plote;
- b) naujų ir esamų narių ar šalių atitinkamus interesus, žvejybos būdą ir žvejybos praktiką;
- c) naujų ir esamų narių ar šalių atitinkamus indėlius, įgyvendinant išteklių apsaugą ir valdymą, renkant ir pateikiant tikslus duomenis bei atliekant išteklių mokslinius tyrimus;
- d) pakrantės žvejybos bendruomenių, kurių pagrindinis pragyvenimo šaltinis yra šių išteklių gaudymas, interesus;
- e) pakrantės valstybių, kurių ūkis daugiausiai priklauso nuo gyvųjų jūros išteklių eksploatavimo, interesus, ir
- f) subregiono ar regiono besivystančių valstybių, kurių nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose taip pat randama šių išteklių, interesus.

12 straipsnis

Subregioninių ir regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ir susitarimų veiklos viešumas

1. Valstybės pasirūpina, kad subregioninių ir regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ir susitarimų sprendimų priėmimo tvarka ir kita veikla būtų vieša.

2. Kitų tarpvyriausybinių organizacijų ir nevyriausybinių organizacijų, susijusių su vienos valstybės ribas viršijančiais žuvų ištekliais ir toli migruojančių žuvų ištekliais, atstovams suteikiama galimybė dalyvauti subregioninių ir regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ir susitarimų veikloje stebėtojų teisėmis ar, tam tikrais atvejais, kitu būdu, atitinkamos organizacijos ar susitarimo nustatyta tvarka. Ši tvarka neturi būti nepagrįstai griežta. Šioms tarpvyriausybinių organizacijoms ir nevyriausybinių organizacijoms laiku sudaroma galimybė susipažinti su šių organizacijų ar susitarimų protokolais ir ataskaitomis, laikantis priėjimą prie šių dokumentų reglamentuojančių taisyklių.

13 straipsnis

Veikiančių organizacijų ir susitarimų stiprinimas

Valstybės bendradarbiauja, stiprindamos veikiančias subregionines ir regionines žuvininkystės valdymo organizacijas ir susitarimus, siekdamas gerinti jų veiksmingumą, nustatant ir įgyvendinant apsaugos ir valdymo priemones, taikomas vienos valstybės ribas viršijantiems žuvų ištekliams ir toli migruojančių žuvų ištekliams.

14 straipsnis

Informacijos rinkimo ir pateikimo tvarka bei bendradarbiavimas moksliniuose tyrimuose

1. Valstybės užtikrina, kad su jų vėliava plaukiojantys žvejybos laivai pateiktų informaciją, kuri gali būti reikalinga jų išpareigojimams pagal šį Susitarimą įgyvendinti. Todėl, laikydamosi I priedo nuostatų, valstybės:

- a) renka mokslinius, techninius ir statistinius duomenis apie vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių žvejybą bei jais keičiasi;
- b) užtikrina, kad renkami duomenys būtų pakankamai išsamūs ir leidžiantys veiksmingai atlikti išteklių įvertinimą, kad jie būtų pateikiami laiku, siekiant įvykdyti subregioninių ar regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ar susitarimų reikalavimus, ir
- c) imasi reikiamų priemonių duomenų tikslumui patikrinti.

2. Valstybės tiesiogiai ar dalyvaudamos subregioninėse ar regioninėse žuvininkystės valdymo organizacijose ar susitarimuose bendradarbiauja, siekdamas:

- a) susitarti dėl duomenų specifikacijos ir jų pateikimo šioms organizacijoms ar susitarimams formato, atsižvelgiant į išteklių ir šių išteklių gaudymo pobūdį, ir

- b) plėtoti analitinius metodus ir išteklių įvertinimo metodikas ir keistis jomis, siekiant tobulinti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos ir valdymo priemones.

3. Įgyvendindamos Konvencijos XIII dalies nuostatas, valstybės tiesiogiai ar per kompetentingas tarptautines organizacijas bendradarbiauja, stiprindamos žvejybos srities mokslinių tyrimų pajėgumus bei skatindamos mokslinius tyrimus, susijusius su vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsauga ir valdymu, kurie teikia naudą visoms valstybėms. Šiuo tikslu, valstybė ar kompetentinga tarptautinė organizacija, atliekanti tyrimus nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose, aktyviai remia šių tyrimų rezultatų ir informacijos apie tyrimų tikslus ir metodiką paskelbimą ir platinimą visoms suinteresuotoms valstybėms ir, kiek tai galima padaryti, skatina tų valstybių mokslininkų dalyvavimą šiuose tyrimuose.

15 straipsnis

Uždaros ir pusiau uždaros jūros

Įgyvendindamos šio Susitarimo nuostatas uždaroje ar pusiau uždaroje jūroje, valstybės atsižvelgia į tos jūros gamtines ypatybes ir veikdamos vadovaujasi Konvencijos IX dalimi ir kitomis atitinkamomis Konvencijos nuostatomis.

16 straipsnis

Atviros jūros rajonai, kuriuos visiškai supa vienos valstybės nacionalinei jurisdikcijai priklausantis rajonas

1. Valstybės, užsiimančios vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų gaudymu atviros jūros rajonuose, kuriuos visiškai supa vienos valstybės nacionalinei jurisdikcijai priklausantis rajonas, bendradarbiaudamos kartu su šia valstybe nustato šių išteklių apsaugos ir valdymo atviroje jūroje priemones. Atsižvelgdamos į atitinkamo rajono gamtines ypatybes, valstybės ypatingą dėmesį skiria tam, kad būtų nustatytos suderintos apsaugos ir valdymo priemonės, atitinkančios 7 straipsnio reikalavimus. Nustatant atviroje jūroje taikomas priemones, atsižvelgiama į Konvencija apibrėžtas pakrantės valstybės teises, pareigas ir interesus, jos turi būti pagrįstos turimais moksliniais duomenimis, taip pat turi būti atsižvelgiama į visas tų išteklių apsaugos ir valdymo priemones, kurias pagal Konvencijos 61 straipsnio nuostatas pakrantės valstybė yra nustačiusi ir taiko nacionalinei jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose. Valstybės taip pat susitaria dėl priežiūros, kontrolės ir stebėjimo priemonių bei vykdyto tvarkos, siekdamas užtikrinti, kad atviroje jūroje nustatytų apsaugos ir valdymo priemonių būtų laikomasi.

2. Laikantis 8 straipsnio nuostatų, valstybės veikia sąžiningai ir iš visų jėgų stengiasi greitai suderinti apsaugos ir valdymo priemones, taikomas žvejybos veiklai 1 dalyje apibrėžtuose rajonuose. Jei suinteresuotoms žvejyba užsiimančioms valstybėms ir pakrantės valstybei per protingą terminą nepavyksta susitarti, jos,

atsižvelgdamos į 1 dalies nuostatas, taiko 7 straipsnio 4, 5 ir 6 dalis dėl laikinųjų susitarimų ar priemonių. Kol šie laikinieji susitarimai ar priemonės nepatvirtinti, suinteresuotos valstybės imasi priemonių, kad su jų vėliava plaukiojantys laivai neužsiimtų žvejyba, galinčia pakenkti atitinkamiems ištekliams.

IV DALIS

VALSTYBĖS, KURIOS NĖRA NARĖS AR ŠALYS

17 straipsnis

Valstybės, kurios nėra organizacijų narės ar susitarimų šalys

1. Valstybė, kuri nėra subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos narė ar nėra subregioninio ar regioninio žuvininkystės valdymo susitarimo šalis, ir kuri nėra kitaip pateikusi sutikimo taikyti šios organizacijos ar šiuo susitarimu nustatytas apsaugos ir valdymo priemones nėra atleidžiama nuo įpareigojimo bendradarbiauti pagal Konvencijos ir šio Susitarimo nuostatas, užtikrinant vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą ir valdymą.

2. Tokia valstybė nesuteikia su jos vėliava plaukiojantiems laivams leidimo užsiimti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių, kuriems taikomos šios organizacijos ar šiuo susitarimu nustatytos apsaugos ir valdymo priemonės, gaudymu.

3. Valstybės, kurios yra subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos narės ar subregioninio ar regioninio žuvininkystės valdymo susitarimo šalys pavieniui arba kartu prašo 1 straipsnio 3 dalyje minimų atitinkamame rajone veikiančių žuvininkystės subjektų visiško bendradarbiavimo su šia organizacija ar šiuo susitarimu, įgyvendinant jų nustatytas apsaugos ir valdymo priemones, siekdamas, kad šios priemonės būtų kiek įmanoma plačiau taikomos *de facto*, organizuojant žvejybos veiklą atitinkamame rajone. Šie žuvininkystės subjektai naudojami nauja, kurią teikia dalyvavimas žuvininkystės veikloje, proporcingai jų įsipareigojimui laikytis šių išteklių apsaugos ir valdymo priemonių.

4. Valstybės, kurios yra tokios organizacijos narės ar tokio susitarimo šalys keičiasi informacija apie žvejybos laivų, plaukiojančių su vėliavomis tų valstybių, kurios nėra organizacijos narės ar susitarimo šalys, ir užsiima atitinkamų išteklių gaudymu, veiklą. Jos imasi šio Susitarimo ir tarptautinės teisės normas atitinkančių priemonių, sulaikančių tokius laivus nuo veiklos, kuri gali pakenkti subregioninių ar regioninių apsaugos ir valdymo priemonių veiksmingumui.

V DALIS

VĖLIAVOS VALSTYBĖS PAREIGOS

18 straipsnis

Vėliavos valstybės pareigos

1. Valstybės, kurios laivai užsiima žvejyba atviroje jūroje, imasi visų būtinų priemonių, užtikrinančių, kad su jos vėliava plaukiojantys laivai laikytųsi subregioninių ir regioninių apsaugos ir valdymo priemonių ir neužsiimtų veikla, mažinančia šių priemonių veiksmingumą.

2. Valstybė suteikia leidimą naudoti su jos vėliava plaukiojančius laivus žvejybai atviroje jūroje tik tada, kai ji yra pajėgi veiksmingai įgyvendinti Konvencija ir šiuo Susitarimu nustatytus su šiais laivais susijusius įsipareigojimus.

3. Su jos vėliava plaukiojantiems laivams valstybė gali taikyti šias priemones:

a) šių laivų kontrolė atviroje jūroje, taikant žvejybos licencijų, įgalojimų ar leidimų tvarką, atsižvelgiant į subregioniniu, regioniniu ar pasauliniu lygiu suderintas galiojančias procedūras;

b) reglamentų nustatymas:

i) terminų ir sąlygų, leidžiančių užtikrinti bet kurių vėliavos valstybės subregioniniu, regioniniu ar pasauliniu lygiu priimtų įsipareigojimų vykdymą, taikymas licencijoms, įgalojimams ar leidimams;

ii) draudimas užsiimti žvejyba atviroje jūroje laivams, kurie neturi tinkamai išduotos licencijos ar įgalojimo užsiimti žvejyba, arba draudimas laivams užsiimti žvejyba atviroje jūroje kuriuo nors būdu, neatitinkančiu licencija, įgalojimu ar leidimu nustatytų terminų ir sąlygų;

- iii) reikalavimas, kad atviroje jūroje žvejojantčiuose laivuose nuolat būtų licencija, įgaliojimas ar leidimas ir kad tinkamus įgaliojimus turinčiam asmeniui pareikalavus jis būtų pateikiamas patikrinti;
 - iv) užtikrinimas, kad su jos vėliava plaukiojantys laivai neužsiimtų nesankcionuota žvejyba kitų valstybių jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose;
 - c) žvejybos laivų, kuriems suteiktas įgaliojimas žvejoti atviroje jūroje, nacionalinio registro sudarymas; tiesiogiai suinteresuotoms valstybėms jų prašymu suteikiama galimybė susipažinti su registre sukaupta informacija, atsižvelgiant į vėliavos valstybės nacionalinius įstatymus, reglamentuojančius šios informacijos atskleidimo tvarką;
 - d) reikalavimai, reglamentuojantys žvejybos laivų ir žūklės įrangos ženklimą reikalingą identifikavimui pagal vieningas ir tarptautiniu lygiu pripažintas laivų ir įrangos ženklavimo sistemas, tokias kaip Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos žvejybos laivų ženklavimo ir identifikavimo standartinės specifikacijos;
 - e) reikalavimai, reglamentuojantys informacijos apie laivo padėtį, sugautą tikslinių ir netikslinių rūšių laimikį, žvejybos pastangas bei kitų svarbių žvejybos duomenų įrašymo ir savalaikio pateikimo tvarką, atsižvelgiant į subregioninius, regioninius ir pasaulinius šių duomenų rinkimo standartus;
 - f) reikalavimai, reglamentuojantys sugauto tikslinių ir netikslinių rūšių laimikio patikrinimo tvarką, taikant tokias priemones, kaip stebėjimo programos, patikrinimų planai, iškrovimo atskaitos, perkrovimo priežiūra ir į krantą iškrauto laimikio stebėjimo ataskaitos ir rinkos statistika;
 - g) šių laivų, jų žvejybos ir kitos su žvejyba susijusios veiklos priežiūra, kontrolė ir stebėjimas, *inter alia*:
 - i) įgyvendinant nacionalinius patikrinimų organizavimo planus bei subregioninius ir regioninius vykdymo srities bendradarbiavimo planus pagal 21 ir 22 straipsnių nuostatas, įskaitant reikalavimus, kad šie laivai sudarytų galimybę tinkamai įgaliotiems kitų valstybių inspektoriams atlikti patikrinimus;
 - ii) įgyvendinant nacionalines stebėjimo programas ir subregionines bei regionines stebėjimo programas, kuriose dalyvauja vėliavos valstybė, įskaitant reikalavimus, kad šie laivai sudarytų galimybę tinkamai įgaliotiems kitų valstybių stebėtojams atlikti programomis suderintas funkcijas;
 - iii) laivų priežiūros sistemų programų sudarymas ir įgyvendinimas, tam tikrais atvejais panaudojant palydovinių siūstuvų sistemas, atsižvelgiant į visas nacionalines programas ir programas, dėl kurių suinteresuotos valstybės yra susitarusios subregioniniu, regioniniu ar pasauliniu lygiu;
 - h) perkrovimo veiklos atviroje jūroje reglamentavimas, siekiant užtikrinti, kad nebūtų sumažintas apsaugos ir valdymo priemonių veiksmingumas;
 - i) žvejybos veiklos reglamentavimas, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi subregioniniu, regioniniu ar pasauliniu lygiu nustatytų priemonių, įskaitant tų, kuriomis siekiama sumažinti netikslinių rūšių gaudymą.
4. Kai veikia subregioniniu, regioniniu ar pasauliniu lygiu suderinta priežiūros, kontrolės ir stebėjimo sistema, valstybės užtikrina, kad priemonės, kurias jos nustato su jų vėliava plaukiojantiems laivams, būtų suderintos su šia sistema.

VI DALIS

LAIKYMASIS IR VYKDYMAS

19 straipsnis

Laikymasis ir vykdymas, kurį atlieka vėliavos valstybė

1. Valstybė užtikrina, kad su jos vėliava plaukiojantys laivai laikytųsi vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių subregioninių ir regioninių apsaugos ir valdymo priemonių. Šiuo tikslu valstybė:
- a) vykdo šias priemones, nepriklausomai nuo pažeidimo padarymo vietos;
 - b) nedelsdama atlieka išsamų įtariamo subregioninių arba regioninių apsaugos ir valdymo priemonių pažeidimo tyrimą, kurio metu gali būti rengiamas atitinkamų laivų fizinis patikrinimas,
 - c) reikalauja, kad visi su jos vėliava plaukiojantys laivai teiktų tyrimą atliekančiai valdžios institucijai informaciją apie laivo padėtį, laimikį, žūklės įrangą, žvejybą bei su ja susijusią veiklą įtariamo pažeidimo rajone;
 - d) nustačiusi, kad yra pakankamai įtariamą pažeidimą patvirtinančių faktų, perduoda bylą institucijoms, kurios jos įstatymuose nustatyta tvarka nedelsiant iškelia bylą, o prireikus – sulaiko atitinkamą laivą;

bei operatyviai informuoja apie įtariamą pažeidimą pranešusią valstybę ir atitinkamą subregioninę arba regioninę organizaciją ar susitarimą apie tyrimo eigą ir rezultatus;

e) nustačiusi, kad pagal jos įstatymus laivas yra susijęs su rimtu šių priemonių pažeidimu, užtikrina, kad šis laivas neužsiimtų žvejyba atviroje jūroje, kol nebus įvykdytos visos sankcijos, kurias už pažeidimą yra pritaikiusi vėliavos valstybė.

2. Visi tyrimai ir teisminiai nagrinėjimai atliekami operatyviai. Už pažeidimus skiriamos sankcijos turi būti atitinkamo griežtumo, jos turi užtikrinti veiksmingą reikalavimų laikymąsi ir sulaukyti nuo pažeidimų, nepriklausomai nuo jų padarymo vietos, bei atimti iš pažeidėjų naudą, gautą užsiimant neteisėta veikla. Priemonės, taikomos kapitonom ir kitiems žvejybos laivų kapitono padėjėjams, gali numatyti galimybę, *inter alia*, atsisakyti suteikti, panaikinti arba sustabdyti jų įgaliojimus užimti šių laivų kapitono ar kapitono padėjėjų pareigas.

20 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas vykdymo srityje

1. Valstybės bendradarbiauja tiesiogiai arba dalyvaudamos subregioninių ar regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ar susitarimų veikloje, užtikrindamos, kad būtų laikomasi vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių subregioninių ir regioninių apsaugos ir valdymo priemonių ir kad šios priemonės būtų vykdomos.

2. Vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos ir valdymo priemonių įtariamą pažeidimo tyrimą atliekanti vėliavos valstybė gali kreiptis pagalbos į bet kurią kitą valstybę, kurios bendradarbiavimas gali būti naudingas tyrimui. Visos šalys stengiasi patenkinti vėliavos valstybės pagrįstus prašymus, susijusius su šiais tyrimais.

3. Vėliavos valstybė šiuos tyrimus gali atlikti tiesiogiai, bendradarbiaudama su kitomis suinteresuotomis valstybėmis, arba per subregionines ar regionines žuvininkystės valdymo organizacijas ar susitarimus. Informacija apie šių tyrimų eigą ir rezultatus pateikiama visoms suinteresuotoms valstybėms, arba valstybėms, kurias paveikė įtariamą pažeidimas.

4. Valstybės teikia viena kitai pagalbą, nustatant laivus, kurie remiantis pranešimais užsiima subregioninių, regioninių ar pasaulinių apsaugos ir valdymo priemonių veiksmingumą mažinančia veikla.

5. Kiek leidžia nacionaliniai įstatymai, valstybės nustato tvarką, pagal kurią kitų valstybių baudžiamojo persekiojimo institucijoms pateikiami šių priemonių įtariamų pažeidimų įrodymai.

6. Kai yra rimtas pagrindas manyti, kad laivas atviroje jūroje užsiėmė nesankcionuota žvejyba pakrantės valstybės jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose, to laivo vėliavos valstybė atitinkamos pakrantės valstybės prašymu nedelsdama atlieka išsamų tyrimą. Šiais atvejais vėliavos valstybė bendradarbiauja su pakrantės valstybe, atliekant tinkamus priverstinio vykdymo veiksmus ir gali pakrantės valstybės atitinkamoms valdžios institucijoms suteikti įgaliojimus įsilaipinti į laivą ir surengti atviroje jūroje plaukiančio laivo patikrinimą. Šios dalies nuostatos nepažeidžia Konvencijos 111 straipsnio.

7. Valstybės Šalys, esančios subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos narėmis ar subregioninio ar regioninio žuvininkystės valdymo susitarimo šalimis, gali imtis tarptautinės teisės normoms neprieštaraujančių veiksmų, įskaitant šiuo tikslu patvirtintų subregioninių ar regioninių procedūrų, kad tos organizacijos ar tuo susitarimu nustatytų apsaugos ir valdymo priemonių veiksmingumą mažinančia ar kitaip šias priemones pažeidžiančia veikla užsiimantiems laivams nebūtų leidžiama žvejoti atviroje jūroje tame subregione ar regione, kol vėliavos valstybė imsis reikiamų priemonių.

21 straipsnis

Subregioninis ir regioninis bendradarbiavimas vykdymo srityje

1. Bet kuriame atviro jūros rajone, kuris priklauso subregioninei ar regioninei žuvininkystės valdymo organizacijai ar susitarimui, Valstybė Šalis, kuri yra tos organizacijos narė ar to susitarimo šalis, veikdama per savo įgaliojimus inspektorius ir siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi tos organizacijos ar tuo susitarimu nustatytų vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių subregioninių ir regioninių apsaugos ir valdymo priemonių, gali įsilaipinti į žvejybos laivą, plaukiojantį su kitos šio Susitarimo Valstybės Šalies vėliava ir atlikti jo patikrinimą pagal šio straipsnio 2 dalies nuostatas, nepriklausomai nuo to, ar ta Valstybė Šalis taip pat yra tos organizacijos narė ar to susitarimo šalis.

2. Veikdamos per subregionines ar regionines žuvininkystės valdymo organizacijas ar susitarimus, valstybės nustato procedūrą, pagal kurią galima įsilaipinti į laivą ir surengti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą jo patikrinimą, taip pat kitų šio straipsnio nuostatų įgyvendinimo procedūras. Šios procedūros turi būti suderintos su šio straipsnio reikalavimais ir 22 straipsniu nustatytais pagrindinėmis procedūromis, jos negali diskriminuoti valstybių, kurios nėra tos organizacijos narės ar to susitarimo šalys. Įsilaipinant į laivą, atliekant patikrinimą ir bet kuriuos paskesnius priverstinio vykdymo veiksmus, vadovaujama šiomis procedūromis. Apie procedūras, nustatytas laikantis šios dalies reikalavimų, valstybės tinkamai paskelbia viešai.

3. Jei bet kuri organizacija ar susitarimas nenustato šių procedūrų per dvejus metus nuo šio Susitarimo priėmimo, kol šios procedūros bus patvirtintos, įsilaipinat į laivą bei atliekant patikrinimą pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas ir taikant bet kuriuos

paskesnius priverstinio vykdymo veiksmus, laikomasi šio straipsnio nuostatų ir 22 straipsnyje nustatytų pagrindinių procedūrų.

4. Prieš imdamosi šiuo straipsniu nustatytų veiksmų, patikrinimą atliekančios valstybės tiesiogiai arba veikdamos per atitinkamą subregioninę ar regioninę žuvininkystės valdymo organizaciją ar susitarimą, visoms valstybėms, kurių laivai užsiima žvejyba atviroje jūroje tame subregione ar regione, praneša apie jų tinkamai įgaliotų inspektorių identifikavimo būdą. Laivai, kurie naudojami įsilaipinant į laivą ir atliekant patikrinimus, turi būti aiškiai paženklinėti ir atpažįstami kaip atliekantys valstybės tarnybą. Prisijungdama prie šio Susitarimo, valstybė paskiria atitinkamą valdžios instituciją, kuriai turi būti adresuojami pagal šį straipsnį siunčiami pranešimai, ir apie šį paskyrimą tinkamu būdu paskelbia viešai per subregioninę ar regioninę žuvininkystės valdymo organizaciją ar susitarimą.

5. Kai įsilaipinus į laivą ir atlikus patikrinimą yra aiškus pagrindas manyti, kad laivas užsiėmė 1 dalyje minėtas apsaugos ir valdymo priemonės pažeidžiančia veikla, patikrinimą atliekanti valstybė tam tikrais atvejais pasirūpina įrodymų išsaugojimu bei skubiai praneša vėliavos valstybei apie įtariamą pažeidimą.

6. Vėliavos valstybė į 5 dalyje nurodytą pranešimą atsako per tris darbo dienas nuo jo gavimo arba per 2 dalyje nustatyta tvarka patvirtintose procedūrose nurodytą laikotarpį, ir

- a) skubiai įvykdo 19 straipsnyje nustatytus išipareigojimus atlikti tyrimą, o, gavus patvirtinančių įrodymų – imtis priverstinio vykdymo veiksmų prieš tą laivą; šiuo atveju ji turi skubiai pranešti patikrinimą atlikusiai valstybei apie tyrimo rezultatus ir bet kuriuos pritaikytus priverstinio vykdymo veiksmus; arba
- b) suteikti įgaliojimus patikrinimą atliekančiai valstybei atlikti tyrimą.

7. Kai vėliavos valstybė įgalioja patikrinimą atliekančią valstybę ištirti įtariamą pažeidimą, patikrinimą atliekančioji valstybė nedelsdama praneša vėliavos valstybei to tyrimo rezultatus. Jei įrodymai duoda tam pagrindą, vėliavos valstybė įvykdo savo išipareigojimą taikyti šiam laivui priverstinio vykdymo veiksmus. Arba vėliavos valstybė gali įgaluoti patikrinimą atliekančią valstybę taikyti šiam laivui vėliavos valstybės nurodytus priverstinio vykdymo veiksmus, kurie atitinka šiame Susitarime nustatytus vėliavos valstybės išipareigojimus.

8. Kai įsilaipinus į laivą ir atlikus patikrinimą, yra aiškus pagrindas manyti, kad laivas padarė rimtą pažeidimą, ir kad vėliavos valstybė tinkamai nereagavo ar nesėmė priemonių pagal 6 arba 7 dalies reikalavimus, inspektoriai gali likti laive ir pasirūpinti įrodymų išsaugojimu, arba gali pareikalauti, kad kapitonas padėtų toliau atlikti tyrimą, tam tikrais atvejais skubiai nuplukdant laivą į

artimiausią tinkamą uostą ar į bet kurį kitą uostą, nurodytą pagal 2 dalies nuostatas patvirtintose procedūrose. Patikrinimą atliekanti valstybė skubiai praneša vėliavos valstybei uosto, į kurį turi plaukti laivas, pavadinimą. Patikrinimą atliekančioji valstybė ir vėliavos valstybė, o tam tikrais atvejais ir uosto valstybė, imasi būtinų priemonių, siekdamos užtikrinti įgulos gerovę, nepriklausomai nuo jos tautybės.

9. Patikrinimą atliekančioji valstybė praneša vėliavos valstybei bei atitinkamai organizacijai ar atitinkamo susitarimo šalims apie tolesnio tyrimo rezultatus.

10. Patikrinimą atliekančioji valstybė reikalauja, kad jos inspektoriai laikytųsi visuotinai pripažįstamų tarptautinių taisyklių, procedūrų ir praktikos, susijusios su laivo ir įgulos sauga, kuo mažiau trukdytų žvejybos veiklai ir, kiek įmanoma, vengtų priemonių, galinčių pabloginti laive esančio laimikio kokybę. Patikrinimą atliekančioji valstybė užtikrina, kad į laivą nebūtų įsilaipinama ir patikrinimai nebūtų atliekami tokiu būdu, kad tai būtų galima vertinti kaip priekabiavimą prie kurio nors žvejybos laivo.

11. Šiame straipsnyje rimtas pažeidimas – tai:

- a) žvejyba neturint vėliavos valstybės pagal 18 straipsnio 3 dalies a punktą išduotos galiojančios licencijos, įgaliojimo ar leidimo;
- b) netikslus duomenų apie laimikį ir su juo susijusių duomenų registravimas, neatitinkantis atitinkamos subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos ar susitarimo reikalavimų, arba neteisingų ataskaitų apie laimikį pateikimas, prieštaraujantis tos organizacijos ar tuo susitarimu nustatytiems pranešimo apie laimikį reikalavimams;
- c) žvejyba draudžiamame rajone, žvejyba draudžiamo sezono metu arba žvejyba neturint atitinkamos subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos ar subregioniniu ar regioniniu susitarimu nustatytos kvotos, arba ją išseikvojus;
- d) išteklių, kuriems taikomas moratoriumas ar kurių žvejyba yra uždrausta, tiesioginis gaudymas;
- e) draudžiamos žvejybos įrangos naudojimas;
- f) žvejybos laivo ženklinimo, tapatybės ar registracijos klaidos ar slėpimas;
- g) su tyrimu susijusių duomenų slėpimas, padirbinėjimas ar sunaikinimas;
- h) keli pažeidimai, visi kartu rodantys rimtą apsaugos ir valdymo priemonių nepaisymą; arba

- i) kiti pažeidimai, kurie gali būti nurodyti atitinkamų subregioninių ar regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ar subregioniniais ar regioniniais susitarimais nustatytose procedūrose.

12. Nepaisant kitų šio straipsnio nuostatų, vėliavos valstybė gali bet kuriuo metu imtis veiksmų, siekdama įgyvendinti 19 straipsnyje nustatytus savo įsipareigojimus, susijusius su įtariamu pažeidimu. Kai laivui vadovauja patikrinimą atliekančioji valstybė, vėliavos valstybės prašymu patikrinimą atliekančioji valstybė perduoda tą laivą ir visą informaciją apie jos atlikto tyrimo eigą ir rezultatus vėliavos valstybei.

13. Šis straipsnis nepažeidžia vėliavos valstybės teisės imtis bet kurių jos įstatymuose nustatytų priemonių, įskaitant procesinius veiksmus, kuriais siekiama paskirti baudas.

14. Šis straipsnis *mutatis mutandis* taikomas, kai į laivą įsilaipina ir patikrinimą atlieka Valstybė Šalis, kuri yra subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos narė arba subregioninio ar regioninio žuvininkystės valdymo susitarimo šalis, ir kuri turi aiškų pagrindą manyti, kad žvejybos laivas, plaukiojantis su kitos Valstybės Šalies vėliava, tai organizacijai ar susitarimui priklausančiuose atviros jūros rajonuose dalyvavo veikloje, kuri prieštarauja 1 dalyje minėtoms apsaugos ir valdymo priemonėms, ir toks laivas to paties žvejybos plaukimo metu vėliau įplaukė į patikrinimą atliekančios valstybės nacionalinei jurisdikcijai priklausančią rajoną.

15. Kai subregioninė ar regioninė žuvininkystės valdymo organizacija ar susitarimas yra nustatę alternatyvų mechanizmą, kuris veiksmingai užtikrina, kad jų narės ar šalys vykdytų šiuo Susitarimu nustatytus įpareigojimus laikytis tos organizacijos ar tuo susitarimu nustatytų apsaugos ir valdymo priemonių, tos organizacijos narės ar to susitarimo šalys gali nuspėsti apriboti šio straipsnio 1 dalies nuostatų, susijusių su atitinkamuose atviros jūros rajonuose nustatytais apsaugos ir valdymo priemonėmis, taikymą tarpusavio santykiuose.

16. Priemonės, kurių valstybės, išskyrus vėliavos valstybę, imasi prieš laivus, kurie užsiėmė subregioninėms ar regioninėms apsaugos ir valdymo priemonėms prieštaraujantią veiklą, turi būti proporcingos pažeidimo rimtumo laipsniui.

17. Kai yra rimtas pagrindas įtarti, kad atviroje jūroje žvejyba užsiimantis žvejybos laivas neturi nacionalinės priklausomybės, valstybė gali įsilaipinti į šį laivą ir atlikti jo patikrinimą. Jei įrodytai duoda tam pagrindą, valstybė gali imtis atitinkamų veiksmų, atsižvelgdama į tarptautinės teisės normas.

18. Valstybės atsako už joms priskirtiną žalą ar nuostolius, atsiradusius atliekant šiame straipsnyje nustatytus veiksmus, kai šie

veiksmai yra neteisėti ar viršija tai, kas atsižvelgiant į turimą informaciją yra pagrįstai reikalinga šio straipsnio nuostatų įgyvendinimui.

22 straipsnis

Įsilaipinimo į laivą ir jo patikrinimo pagal 21 straipsnio nuostatas pagrindinės procedūros

1. Patikrinimą atliekančioji valstybė užtikrina, kad tinkamai įgalioti jos inspektoriai:

- pateiktų laivo kapitonui savo skiriamuosius dokumentus bei atitinkamų apsaugos ir valdymo priemonių arba atitinkamuose atviros jūros rajonuose pagal tas priemones galiojančių reglamentų ar taisyklių tekstus;
- įsilaipindami į laivą ir pradėdami jo patikrinimą, apie tai informuoti vėliavos valstybę;
- įsilaipindami į laivą ir atlikdami jo patikrinimą netrukdytų kapitonui palaikyti ryšį su vėliavos valstybės valdžios institucijomis;
- pateiktų kapitonui ir vėliavos valstybės valdžios institucijoms įsilaipinimo į laivą ir patikrinimo ataskaitos nuorašą, bei įrašytų bet kurį protestą ar pareiškimą, kurį kapitonas pageidauja įtraukti į ataskaitą;
- baigę patikrinimą, kurio metu nerado jokių faktų, liudijančių apie rimtus pažeidimus, operatyviai paliktų laivą; ir
- vengtų naudoti jėgą, išskyrus atvejus ir tik tiek, kiek tai yra būtina inspektorių saugumui užtikrinti, ir atvejus, kai inspektoriams neleidžiama atlikti jų pareigų. Jėgos panaudojimo laipsnis neturi viršyti pagrįstai būtinojo, atsižvelgiant į aplinkybes.

2. Patikrinimą atliekančiosios valstybės tinkamai įgalioti inspektoriai turi teisę patikrinti laivą, jo licenciją, įrangą, įrenginius, protokolus, patalpas, žuvį ir žuvies produktus bei bet kuriuos atitinkamus dokumentus, kuriuos reikia patikrinti, siekiant nustatyti, ar laikomasi atitinkamų apsaugos ir valdymo priemonių.

3. Vėliavos valstybė užtikrina, kad laivų kapitonai:

- sutiktų priimti inspektorius į laivą ir padėtų organizuoti operatyvų ir saugų jų įsilaipinimą;
- bendradarbiauti ir teikti pagalbą pagal šias procedūras atliekamo laivo patikrinimo metu;
- netrukdytų inspektoriams atlikti jų pareigų, jų nebaugintų ir nesikištų;
- leistų inspektoriams įsilaipinimo ir patikrinimo metu palaikyti ryšį su vėliavos valstybės ir patikrinimą atliekančiosios valstybės valdžios institucijomis;
- sudarytų inspektoriams tinkamas sąlygas, bei tam tikrais atvejais aprūpintų juos maistu bei suteiktų apgyvendinimą;
- padėtų organizuoti saugų inspektorių išsilaipinimą.

4. Kai laivo kapitonas atsisako leisti įsilaipinti ir surengti patikrinimą pagal šio straipsnio ir 21 straipsnio nuostatas, išskyrus atvejus, kai įsilaipinimą ir patikrinimą būtina atidėti pagal visuotinai pripažįstamus saugos jūroje tarptautines taisykles, procedūras ir praktiką, vėliavos valstybė nurodo laivo kapitonui nedelsiant leisti įsilaipinti ir atlikti patikrinimą, o jei kapitonas šiam nurodymui nepaklūsta, sustabdo laivo įgaliojimą užsiimti žvejyba atviroje jūroje ir įsako laivui nedelsiant grįžti į uostą. Vėliavos valstybė praneša patikrinimą atliekančiajai valstybei apie priemones, kurių ji ėmėsi, susiklosčius šioje dalyje nurodytoms aplinkybėms.

23 straipsnis

Priemonės, kurių imasi uosto valstybė

1. Uosto valstybė turi teisę ir pareigą pagal tarptautinės teisės normas imtis subregioninių, regioninių ir pasaulinių apsaugos ir

valdymo priemonių veiksmingumą skatinančių priemonių. Taikydama šias priemones, uosto valstybė formaliai ar faktiškai nediskriminuoja nė vienos valstybės laivų.

2. Uosto valstybė gali, *inter alia*, tikrinti dokumentus, žvejybos įrangą ir žvejybos laivuose esantį laimikį, kai šie laivai savanoriškai yra jos uostuose ar jūros terminaluose.

3. Valstybės gali priimti taisykles, kuriomis atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms suteikiama teisė uždrausti iškrauti ar perkrauti laimikį, kai yra nustatyta, kad jis sugautas subregioninių, regioninių ar pasaulinių apsaugos ar valdymo atviroje jūroje priemonių veiksmingumą mažinančiu būdu.

4. Nė viena šio straipsnio nuostata neturi poveikio pagal tarptautinės teisės normas valstybių įgyvendinamoms suverenioms teisėms jų teritorijoje esantiems jūros uostams.

VII DALIS

BESIVYSTANČIŲJŲ VALSTYBIŲ POREIKIAI

24 straipsnis

Besivystančių valstybių ypatingų poreikių pripažinimas

1. Valstybės visiškai pripažįsta besivystančių valstybių ypatingus poreikius, susijusius su vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsauga ir valdymu ir šių išteklių žvejybos plotų plėtra. Šiuo tikslu, valstybės tiesiogiai ar veikdamos per Jungtinių Tautų plėtros programą, Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizaciją ir kitas specializuotas agentūras, Pasaulinę aplinkos priemonę, Subalansuotos plėtros komisiją ir kitas atitinkamas tarptautines ir regionines organizacijas bei institucijas teikia paramą besivystančioms valstybėms.

2. Įgyvendinant išpareigojimą bendradarbiauti, taikant vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos ir valdymo priemones, valstybės atsižvelgia į besivystančių valstybių ypatingus poreikius, visų pirma į:

- a) besivystančių valstybių, kurios yra priklausomos nuo gyvųjų jūros išteklių eksploatavimo, taip pat ir siekiant patenkinti jos gyventojų ar jų dalies mitybos poreikius, pažeidžiamumą;
- b) būtinybę išvengti neigiamo poveikio besivystančių valstybių, visų pirma tų, kurios išsikūrusios mažose salose, iš žvejybos pragyvenantiems ir smulkiems žvejams, žvejams

amatininkams ir žvejyboje dirbančioms moterims, taip pat vietos žmonėms, bei užtikrinti jiems galimybę žvejoti tuose plotuose;

- c) būtinybę užtikrinti, kad dėl šių priemonių taikymo besivystančioms valstybėms tiesiogiai ar netiesiogiai nebūtų perkeliama neproporcinga apsaugos veiksmų našta.

25 straipsnis

Bendradarbiavimo su besivystančiomis valstybėmis formos

1. Valstybės bendradarbiauja tiesiogiai arba veikdamos per subregionines, regionines ar pasaulines organizacijas ir siekia:

- a) didinti besivystančių valstybių, visų pirma mažiausiai išsivysčiusiųjų ir esančiųjų mažose salose, gebėjimus užtikrinti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą ir valdymą bei plėtoti nuosavus šių išteklių žvejybos plotus;
- b) teikti paramą besivystančioms valstybėms, visų pirma mažiausiai išsivysčiusiosioms ir esančioms mažose salose, kad jos galėtų užsiimti šių išteklių žvejyba atviroje jūroje esančiuose žvejybos plotuose, įskaitant galimybę lengviau pasiekti šiuos žvejybos plotus laikantis 5 ir 11 straipsnių;

c) skatinti besivystančias valstybes dalyvauti subregioninėse ar regioninėse žuvininkystės valdymo organizacijose ir susitarimuose.

2. Bendradarbiavimas su besivystančiomis valstybėmis, siekiant šiame straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimo, apima finansinę paramą, su žmogiškųjų išteklių plėtra susijusią paramą, techninę paramą, technologijų perdavimą, įskaitant steigiant bendras įmones, bei patarėjų ir konsultacines paslaugas.

3. Ši parama, *inter alia*, skiriama konkrečiai šiai veiklai:

- a) vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos ir valdymo gerinimui, renkant, pranešant ir tikrinant duomenis apie žvejybos plotus ir su jais susijusią informaciją, jais keičiantis ir atliekant jų analizę;
- b) išteklių įvertinimui ir moksliniai tyrimams;
- c) priežiūrai, kontrolei, stebėjimui, laikymuisi ir vykdymui, įskaitant mokymus ir gebėjimų didinimą vietiniu lygmeniu, nacionalinių ir regioninių stebėjimo programų parengimui ir finansavimui bei priėjimui prie technologijos ir įrangos.

26 straipsnis

Socialinė parama, įgyvendinant šį Susitarimą

1. Valstybės bendradarbiauja, steigdamos specialius fondus, iš kurių besivystančioms valstybėms teikiama parama šiam Susitarimui įgyvendinti, įskaitant lėšas, skirtas padengti ginčų, kuriuose besivystančios valstybės gali būti šalimis, sprendimo procesinių veiksmų išlaidas.

2. Valstybės ir tarptautinės organizacijos teikia paramą besivystančioms valstybėms, steigiant naujas subregionines ar regionines žuvininkystės valdymo organizacijas arba sudarant naujus subregioninius ar regioninius susitarimus, arba stiprinant veikiančias organizacijas ar susitarimus, kuriais siekiama įgyvendinti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą ir valdymą.

VIII DALIS

TAIKUS GINČŲ SPRENDIMAS

27 straipsnis

Pareiga ginčus spręsti taikiomis priemonėmis

Valstybės įpareigojamos tarpusavio ginčus spręsti derybomis, tyrimu, tarpininkavimu, sutaikinimu, arbitražu, teisiniu nagrinėjimu, pasinaudodamos regioninėmis agentūromis ar susitarimais ar kitomis jų pasirinktomis taikiomis priemonėmis.

28 straipsnis

Ginčų prevencija

Valstybės bendradarbiauja, siekdamos išvengti ginčų. Šiuo tikslu valstybės suderina veiksmingą ir operatyvią sprendimų priėmimo tvarką, kuri taikoma subregioninių ar regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ir susitarimų veikloje bei stiprina veikiančias sprendimų priėmimo tvarkas.

29 straipsnis

Techninio pobūdžio ginčai

Kai ginčas yra susijęs su techninio pobūdžio klausimu, suinteresuotos valstybės jo nagrinėjimą gali perduoti jų sudarytai *ad hoc* ekspertų grupei. Ši ekspertų grupė tariai su suinteresuotomis valstybėmis ir siekia operatyviai išspręsti ginčą, netaikant privalomų ginčų sprendimo procedūrų.

30 straipsnis

Ginčų sprendimo procedūra

1. Sprendžiant visus šio Susitarimo Valstybių Šalių ginčus dėl šio Susitarimo aiškinimo ir taikymo, *mutatis mutandis* taikomos Konvencijos XV dalyje nustatytos ginčų sprendimo nuostatos, nepriklausomai nuo to, ar valstybės yra Konvencijos Šalys.

2. Sprendžiant visus šio Susitarimo Valstybių Šalių ginčus dėl subregioninio, regioninio ar pasaulinio žvejybos susitarimo, kuris taikomas vienos valstybės ribas viršijantiems žuvų ištekliams ir toli migruojančių žuvų ištekliams ir kurio šalimis yra tos valstybės, aiškinimo ir taikymo, įskaitant visus ginčus dėl šių išteklių apsaugos ir valdymo, *mutatis mutandis* taikomos Konvencijos XV dalyje nustatytos ginčų sprendimo nuostatos, nepriklausomai nuo to, ar valstybės yra Konvencijos Šalys.

3. Bet kuri procedūra, kurią pagal Konvencijos 287 straipsnio nuostatas sutinka taikyti šio Susitarimo Valstybės Šalys, taikoma sprendžiant ginčus pagal šios dalies nuostatas, nebent jei pasirašydama, ratifikuodama ar prisijungdama prie šio Susitarimo, arba bet kuriuo metu vėliau, Valstybė Šalis sutinka pagal Konvencijos 287 straipsnio nuostatas taikyti kitą šios dalies nuostatas atitinkančią ginčų sprendimo procedūrą.

4. Šio Susitarimo Valstybė Šalis, kuri nėra Konvencijos Šalis, pasirašydama, ratifikuodama arba prisijungdama prie šio Susitarimo, arba bet kuriuo metu vėliau, gali raštu pateikti deklaraciją ir

laisvai pasirinkti vieną ar kelias Konvencijos 287 straipsnio 1 dalyje nustatytas ginčų sprendimo pagal šios dalies nuostatas priemonės. Šiai deklaracijai ir bet kuriam ginčui, kuriame valstybė dalyvauja šalies teisėmis, tačiau kurio neapima galiojanti deklaracija, taikomas 287 straipsnis. Taikant Konvencijos V, VII ir VIII prieduose nustatytą taikinimo ir arbitražo tvarką, šiai valstybei suteikiama teisė paskirti taikintojus, arbitrus ir ekspertus, kurie įtraukiami į V priedo 2 straipsnyje, VII priedo 2 straipsnyje ir VIII priedo 2 straipsnyje nurodytus sąrašus, ir sprendžia ginčus pagal šios dalies nuostatas.

5. Bet kuris teismas ar arbitražas, kuriam ginčas perduotas nagrinėti šioje dalyje nustatyta tvarka, taiko atitinkamas Konvencijos, šio Susitarimo ir bet kurio atitinkamo subregioninio, regioninio ar pasaulinio žvejybos susitarimo nuostatas, visuotinai pripažintus gyvųjų jūros išteklių apsaugos ir valdymo standartus bei kitas Konvencijai neprieštaraujančias tarptautinės teisės normas, siekdamas užtikrinti atitinkamų vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą.

31 straipsnis

Laikinosios priemonės

1. Kol ginčas neišspręstas šioje dalyje nustatyta tvarka, ginčo šalys iš visų jėgų siekia sudaryti praktinio pobūdžio laikinuosius susitarimus.

2. Nepažeidžiant Konvencijos 290 straipsnio nuostatų, teismas ar arbitražas, kuriam ginčas perduotas nagrinėti šioje dalyje nustatyta tvarka, gali paskirti, jo manymu, tokiomis aplinkybėmis tinkamas laikinąsias priemones, tam kad apsaugotų atitinkamų ginčo šalių teises arba apsaugotų atitinkamus išteklius nuo žalos, taip pat susiklosčius 7 straipsnio 5 dalyje ir 16 straipsnio 2 dalyje nurodytoms aplinkybėms.

3. Šio Susitarimo Valstybė Šalis, kuri nėra Konvencijos Šalis, gali paskelbti, kad, nepaisant Konvencijos 290 straipsnio 5 dalies, Tarptautinis jūrų teisės tribunolas neturi teisės skirti, pakeisti ar atšaukti laikinųjų priemonių be šios valstybės sutikimo.

32 straipsnis

Ginčų sprendimo tvarkos taikymo apribojimai

Šiam Susitarimui taip pat taikomos Konvencijos 297 straipsnio 3 dalies nuostatos.

IX DALIS

VALSTYBĖS, KURIOS NĖRA ŠIO SUSITARIMO ŠALYS

33 straipsnis

Valstybės, kurios nėra šio Susitarimo šalys

1. Valstybės Šalys skatina valstybes, kurios nėra šio Susitarimo šalys, tapti šio Susitarimo Šalimis ir priimti jo nuostatas atitinkančius įstatymus ir teisės aktus.
2. Valstybės Šalys imasi šio Susitarimo ir tarptautinės teisės nuostatas atitinkančių priemonių, siekdamas sulaikyti su valstybių, kurios nėra šio Susitarimo Šalys, vėliavomis plaukiojančius laivus nuo veiklos, trukdančios šio Susitarimo veiksmingam įgyvendinimui.

X DALIS

SĄŽININGUMAS IR PIKTNAUDŽIAVIMAS TEISĖMIS

34 straipsnis

Sąžiningumas ir piktnaudžiavimas teisėmis

Valstybės Šalys sąžiningai vykdo pagal šį Susitarimą prisiimtus įsipareigojimus ir naudojami šiuo Susitarimu pripažintomis teisėmis taip, kad tai nebūtų piktnaudžiavimas teisėmis.

XI DALIS

ĮSIPAREIGOJIMAI IR ATSAKOMYBĖ

35 straipsnis

Įsipareigojimai ir atsakomybė

Valstybės Šalys pagal tarptautinės teisės normas atsako už nuostolius ir žalą priskiriamą joms pagal šį Susitarimą.

XII DALIS

PERŽIŪRĖJIMO KONFERENCIJA

36 straipsnis

Peržiūrėjimo konferencija

1. Praėjus ketveriems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius sušaukia konferenciją, skirtą įvertinti šio Susitarimo veiksmingumą, užtikrinant vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugą ir valdymą. Dalyvauti konferencijoje Generalinis Sekretorius kviečia visas Valstybes Šalis bei valstybes ir subjektus, kurie turi teisę tapti šio Susitarimo Šalimis, taip pat tarpvyriausybines ir nevyriausybines organizacijas, kurios turi teisę dalyvauti stebėtojų teisėmis.

2. Konferencija apžvelgia ir įvertina šio Susitarimo nuostatų atitikimą ir, prireikus, pasiūlo šių nuostatų turinio ir įgyvendinimo metodų stiprinimo priemonių, siekiant sėkmingiau spręsti vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos ir valdymo tęstines problemas.

XIII DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37 straipsnis

Pasirašymas

Susitarimą gali pasirašyti visos valstybės ir kiti subjektai, nurodyti 1 straipsnio 2 dalies b punkte, o jį pasirašyti Jungtinių Tautų būstinėje galima per 12 mėnesių nuo 1995 m. gruodžio 4 d.

38 straipsnis

Ratifikavimas

Valstybės ir kiti subjektai, nurodyti 1 straipsnio 2 dalies b punkte, turi ratifikuoti šį Susitarimą. Ratifikavimo dokumentai deponuojami Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.

39 straipsnis

Prisijungimas

Prie šio Susitarimo gali prisijungti valstybės ir kiti subjektai nurodyti 1 straipsnio 2 dalies b punkte. Prisijungimo dokumentai deponuojami Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.

40 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis Susitarimas įsigalioja praėjus 30 dienų nuo tos dienos, kai deponuojamas trisdešimtas ratifikavimo ar prisijungimo dokumentas.

2. Kiekvienai valstybei ar subjektui, ratifikavusiems šį Susitarimą ar prie jo prisijungusiems po to, kai buvo deponuotas trisdešimtas ratifikavimo ar prisijungimo dokumentas, šis Susitarimas įsigalioja trisdešimtą dieną nuo ratifikavimo ar prisijungimo dokumento deponavimo.

41 straipsnis

Laikinasis taikymas

1. Šis Susitarimas laikinai taikomas valstybės ar subjekto, kuris sutinka, kad jis būtų laikinai taikomas, ir apie tai raštu praneša depozitarui. Šis laikinasis taikymas įsigalioja nuo pranešimo gavimo dienos.

2. Laikinas taikymas baigiasi, kai šis Susitarimas įsigalioja tai šaliai ar subjektui, arba kai depozitaras gauna raštu pateiktą valstybės ar subjekto pranešimą apie ketinimą nutraukti laikinąjį taikymą.

42 straipsnis

Išlygos ir išimtys

Dėl šio Susitarimo jokios išlygos ir išimtys nedaromos.

43 straipsnis

Deklaracijos ir pareiškimai

Šio Susitarimo 42 straipsnio nuostatos nedraudžia valstybei ar subjektui, pasirašant ar ratifikuojant šį Susitarimą ar prie jo prisijungiant, skelbti deklaracijas ir pareiškimus, nesvarbu, kaip jie būtų suformuluoti ar pavadinti, siekiant, *inter alia*, suderinti savo įstatymus ir kitus teisės aktus su šio Susitarimo nuostatomis, su sąlyga, kad tokiomis deklaracijomis ar pareiškimais nesiekama apriboti ar pakeisti šio Susitarimo nuostatų taikymo šiai valstybei ar subjektui.

44 straipsnis

Santykis su kitais susitarimais

1. Šis Susitarimas nekeičia Valstybių Šalių teisių ir įsipareigojimų, prisiimtų pagal kitus susitarimus, kurie neprieštarauja šiam Susitarimui ir netrukdo kitoms Valstybėms Šalims naudotis savo teisėmis ar vykdyti savo įsipareigojimus pagal šį Susitarimą.

2. Dvi ar daugiau Valstybių Šalių gali sudaryti susitarimus, pakeičiančius ar sustabdančius šio Susitarimo nuostatas, kurie yra taikomi išskirtinai jų tarpusavio santykiams, jei tik tokie susitarimai nekeičia nuostatų, kurių nevykdant taptų neįmanomas veiksmingas šio Susitarimo tikslų ir uždavinių įgyvendinimas ir taip pat, jei tokie susitarimai nedaro įtakos Susitarime įtvirtintų pagrindinių principų įgyvendinimui ir jų nuostatos netrukdo kitoms Valstybėms Šalims naudotis savo teisėmis ar vykdyti savo įsipareigojimus pagal šį Susitarimą.

3. Valstybės Šalys, ketinančios sudaryti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą susitarimą, praneša kitoms valstybėms narėms per šio Susitarimo depozitarą apie ketinimą sudaryti susitarimą ir apie tuo susitarimu daromą pakeitimą ar sustabdymą.

45 straipsnis

Pakeitimas

1. Valstybė Šalis rašytiniu pranešimu, siunčiamu Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui gali pasiūlyti šio Susitarimo pakeitimą

bei prašyti sušaukti konferenciją jos siūlomiems pakeitimams apsvarstyti. Generalinis Sekretorius šį pranešimą išplatina visoms Valstybėms Šalims. Jei per šešis mėnesius nuo šio pranešimo išplatavimo dienos ne mažiau kaip pusė Valstybių Šalių pritaria šiam prašymui, Generalinis Sekretorius sušaukia konferenciją.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas sušauktoje pakeitimams skirtoje konferencijoje sprendimų priėmimo tvarka yra tokia pati, kaip ir galiojanti Jungtinių Tautų konferencijos dėl vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių metu, nebent konferencija nusprendžia kitaip. Ši konferencija deda visas pastangas, kad būtų pasiektas bendras sutarimas dėl visų pakeitimų ir dėl jų nebalsuojama tol, kol nėra išnaudotos visos pastangos pasiekti bendrą sutarimą.

3. Priėmus šio Susitarimo pakeitimus, Valstybės Šalys juos gali pasirašyti Jungtinių Tautų būstinėje per 12 mėnesių nuo priėmimo dienos, nebent pačiu pakeitimu numatyta kitaip.

4. Visiems šio Susitarimo pakeitimams taikomos 38, 39, 47 ir 50 straipsnių nuostatos.

5. Šio Susitarimo pakeitimai jas ratifikuojančioms ar prie jų prisijungiančioms Valstybėms Šalims įsigalioja trisdešimtą dieną po to, kai du trečdaliai Valstybių Šalių deponuoja ratifikavimo ar prisijungimo dokumentus. Kiekvienai Valstybei Šaliai, kuri ratifikavo ar prisijungė prie pakeitimo po to, kai buvo deponuotas reikiamas skaičius ratifikavimo ar prisijungimo dokumentų, pakeitimas įsigalioja trisdešimtą dieną po jo ratifikavimo ar prisijungimo dokumentų deponavimo.

6. Pakeitime gali būti numatyta, kad jam įsigaliojti reikia mažesnio ar didesnio skaičiaus ratifikavimo ar prisijungimo dokumentų, negu nurodyta šiame straipsnyje.

7. Laikoma, kad valstybė, kuri šio Susitarimo Šalimi tampa po pakeitimo įsigaliojimo šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, jei ji nepareiškė kitokios savo valios:

- a) yra šio atitinkamu pakeitimu pakeisto Susitarimo šalis;
- b) yra Susitarimo be pakeitimo Šalimi santykiuose su Valstybe Šalimi, kuri nėra įsipareigojusi pagal tą pakeitimą.

46 straipsnis

Denonsavimas

1. Valstybė Šalis gali rašytiniu pranešimu, siunčiamu Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, denonsuoti šį Susitarimą, taip pat gali nurodyti denonsavimo priežastis. Jei priežastys nenurodomos, tai neturi įtakos denonsavimo galiojimui. Denonsavimas įsigalioja praėjus vieneriems metams nuo tos dienos, kai gaunamas pranešimas, nebent pranešime nurodyta vėlesnė data.

2. Denonsavimas jokiū būdu neturi įtakos bet kurios Valstybės Šalies pareigai vykdyti šiame Susitarime numatytus išpareigojimus, kurių ji turėtų laikytis pagal tarptautinę teisę nepriklausomai nuo šio Susitarimo.

47 straipsnis

Tarptautinių organizacijų dalyvavimas

1. Kai Konvencijos IX priedo 1 straipsnyje nurodyta tarptautinė organizacija nėra kompetentinga spręsti visų klausimų, kuriuos reglamentuoja šis Susitarimas, Konvencijos IX priedas *mutatis mutandis* taikomas šios tarptautinės organizacijos dalyvavimui šiame Susitarime, išskyrus tai, kad netaikomos šios to priedo nuostatos:

- a) 2 straipsnio pirmasis sakinys;
- b) 3 straipsnio 1 dalis.

2. Kai Konvencijos IX priedo 1 straipsnyje nurodyta tarptautinė organizacija yra kompetentinga spręsti visus klausimus, kuriuos reglamentuoja šis Susitarimas, šių tarptautinių organizacijų dalyvavimui šiame Susitarime taikomos šios nuostatos:

- a) pasirašydama Susitarimą ar prie jo prisijungdama, ši tarptautinė organizacija paskelbia deklaraciją, kurioje pareiškia, kad:
 - i) ji yra kompetentinga spręsti visus klausimus, kuriuos reglamentuoja šis Susitarimas;
 - ii) dėl šios priežasties jos valstybės narės netaps Valstybėmis Šalimis, išskyrus jų teritorijas, kurios neįeina į tos tarptautinės organizacijos reguliavimo sritį;
 - iii) ji priima šio Susitarimo šalių teises ir pareigas;
- b) tokios tarptautinės organizacijos buvimas šio Susitarimo Šalimi jokiū būdu nesuteikia jokių šiame Susitarime numatytų teisių jos valstybėms narėms, kurios nėra valstybės, šio Susitarimo Šalys;
- c) iškilius prieštaravimams tarp tarptautinės organizacijos išpareigojimų pagal šį Susitarimą ir jos išpareigojimų pagal tokios

organizacijos steigimo sutartį arba bet kurį aktą, susijusį su ja, viršesni yra išpareigojimai pagal šį Susitarimą.

48 straipsnis

Priedai

1. Priedai yra neatskiriama šio Susitarimo dalis ir, jei aiškiai nenustatyta kitaip, nuoroda į šį Susitarimą ar į kurią nors jo dalį apima ir nuorodą į atitinkamus priedus.

2. Valstybės Šalys gali kartais peržiūrėti priedus. Priedai peržiūrimi moksliniais ir techniniais tikslais. Nepaisant šio Susitarimo 45 straipsnio, tais atvejais kai atitinkamą priedo pakeitimą bendru sutarimu priima Valstybių Šalių susitikimas, šis pakeitimas įtraukiamas į šį Susitarimą ir įsigalioja nuo jo priėmimo dienos arba nuo dienos, nurodytos pakeitime. Jei priedo pakeitimas tokia susitikime priimamas ne bendro sutarimo, o kitu būdu, taikoma 45 straipsnyje nustatyta pakeitimų priėmimo tvarka.

49 straipsnis

Depozitaras

Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius yra šio Susitarimo bei visų jo pakeitimų depozitaras.

50 straipsnis

Autentiški tekstai

Susitarimo tekstai arabų, kinų, anglų, prancūzų, rusų ir ispanų kalbomis yra autentiški.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Susitarimą.

Susitarimas pateiktas pasirašyti vienas tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt penktųjų metų gruodžio ketvirtą dieną Niujorke vienu originaliu egzemplioriumi arabų, kinų, anglų, prancūzų, rusų ir ispanų kalbomis.

*I priedas***STANDARTINIAI REIKALAVIMAI, TAIKOMI RENKANT DUOMENIS IR JAIS KEIČIANTIS***1 straipsnis***Bendrieji principai**

1. Laiku atliktas duomenų surinkimas, apdorojimas ir analizė turi esminės reikšmės vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugos ir valdymo veiksmingumui. Šiuo tikslu reikalingi duomenys apie šių išteklių gaudymą atviroje jūroje ir rajonuose, priklausančiuose nacionalinei jurisdikcijai; šiuos duomenis reikia rinkti ir apdoroti tokiu būdu, kad būtų sudaroma galimybė atlikti statistškai prasmingą analizę, kuri leistų užtikrinti žuvininkystės išteklių apsaugą ir valdymą. Šiems duomenims priskiriama laimikio ir žvejybos pastangų statistika bei kita su žvejyba susijusi informacija, tokia kaip duomenys apie laivus, bei kiti žvejybos standartizavimo pastangų duomenys. Surinkti duomenys turi taip pat apimti informaciją apie netikslines ir susijusias ar priklausomas rūšis. Siekiant užtikrinti tikslumą, visi duomenys turi būti tikrinami. Laikomasi neapibendrintų duomenų konfidencialumo. Šių duomenų platinimas atliekamas laikantis sąlygų, kuriomis jie buvo pateikti.

2. Siekiant tobulinti besivystančių valstybių gyvųjų jūros išteklių apsaugos ir valdymo srities gebėjimus, šioms valstybėms teikiama parama, įskaitant mokymus ir finansinę bei techninę paramą. Teikiant paramą, pagrindinis dėmesys skiriamas duomenų surinkimo ir tikrinimo, stebėtojų programų, duomenų analizės ir tiriamųjų projektų, kurie padeda atlikti išteklių įvertinimus, įgyvendinimo gebėjimų stiprinimui. Turi būti skatinamas kuo didesnis besivystančių valstybių mokslininkų ir vadybininkų dalyvavimas vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsaugoje ir valdyme.

*2 straipsnis***Duomenų rinkimo, apdorojimo ir keitimosi duomenimis principai**

Nustatant duomenų apie vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių gaudymo veiklą rinkimo, apdorojimo ir keitimosi šiais duomenimis parametrus, atsižvelgiama į šiuos bendruosius principus:

- a) valstybės užtikrina, kad būtų renkami duomenys apie laivų, plaukiojančių su jų vėliava, žvejybos veiklą, atsižvelgiant į kiekvieno žvejybos metodo veiklos ypatybes (pvz., apie kiekvieną tinklo vilkimą, kiekvieną ūdą ir gaubiamąjį tinklą, kiekvieną kartinėmis ūdomis gaudytą žuvų būrį ir apie kiekvieną dieną, kurią žvejojama blizgiaujant), ir kad duomenys būtų pakankamai detalūs, kad būtų galima veiksmingai atlikti išteklių įvertinimą;
- b) valstybės užtikrina, kad žvejybos duomenų patikrinimas būtų atliekamas taikant tinkamą sistemą;
- c) valstybės apdoroja žvejybos duomenis ir kitus pagalbinus mokslinius duomenis bei suderinta forma laiku pateikia juos atitinkamai subregioninei ar regioninei žuvininkystės valdymo organizacijai ar susitarimui, kai tokia organizacija ar susitarimas veikia. Jei organizacijos ar susitarimo nėra, valstybės bendradarbiauja ir duomenimis keičiasi tiesiogiai arba taikydamos kitus bendradarbiavimo mechanizmus, dėl kurių jos gali būti tarpusavyje susitarusios;
- d) dalyvaudamos subregioninių ar regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų ar susitarimų veikloje, ar kitu būdu valstybės suderina duomenų specifikacijas bei formą, kuria juos reikia pateikti pagal šio priedo nuostatas bei atsižvelgiant į išteklių pobūdį ir šių išteklių gaudymą tame regione. Šios organizacijos ar susitarimai prašo, kad valstybės, kurios nėra organizacijos narės ar susitarimo šalys, pateiktų duomenis apie laivų, plaukiojančių su jų vėliava, atitinkamą žvejybos veiklą;
- e) šios organizacijos ar susitarimai laiku ir suderinta forma apdoroja duomenis ir organizacijos ar susitarimu nustatytomis sąlygomis pateikia juos visoms suinteresuotoms valstybėms; ir
- f) vėliavos valstybės ir atitinkamos subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos ar susitarimo mokslininkai atlieka duomenų analizę; atsižvelgiant į aplinkybes, jie tai daro atskirai arba kartu.

*3 straipsnis***Pagrindiniai žvejybos duomenys**

1. Valstybės renka ir atitinkamai subregioninei ar regioninei žuvininkystės valdymo organizacijai ar susitarimui pateikia šių tipų duomenis, kurie turi būti pakankamai detalūs, kad sutarta tvarka būtų galima veiksmingai atlikti išteklių įvertinimą:

- a) žvejybos ir laivyno laimikio laiko serijas ir pastangų statistiką;
- b) kiekvienos rūšies žuvų (tikslinių ir netikslinių) laimikio skaičius, nominalus svoris, arba abi šios reikšmės, atsižvelgiant į kiekvieno žvejybos ploto ypatybes. (Pagal Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos apibrėžimą, nominalus svoris – tai iškrauto laimikio gyvojo svorio ekvivalentas);
- c) atliekų statistika, prireikus – įskaitant apytikrius skaičiavimus, kuri pateikiama kaip kiekvienos rūšies žuvų laimikio skaičius ar nominalus svoris, atsižvelgiant į kiekvieno žvejybos ploto ypatybes;
- d) kiekvieno žvejybos būdo pastangų statistika;
- e) žvejybos vieta, data ir laikas bei kita informacija apie žvejybos veiklą, atsižvelgiant į aplinkybes.

2. Tam tikrais atvejais valstybės taip pat renka ir atitinkamai subregioninei ar regioninei žuvininkystės valdymo organizacijai ar susitarimui pateikia informaciją, kuri naudojama atliekant išteklių įvertinimą:

- a) laimikio sudėtis, atsižvelgiant į ilgį, svorį ir lytį;
- b) kita biologinė informacija, padedanti atlikti išteklių įvertinimą, tokia kaip informacija apie amžių, augimą, papildymą, paplitimą ir išteklių tapatybę;
- c) kiti atitinkami tyrimai, įskaitant pertekliaus tyrimus, biologinės masės tyrimus, hidro akustinius tyrimus, aplinkos veiksnių, darančių poveikį išteklių pertekliaus susidarymui, tyrimus bei okeanografinius ir ekologinius tyrimus.

4 straipsnis

Duomenys ir informacija apie laivus

1. Valstybės renka šių tipų duomenis apie laivus, kurie naudojami laivyno sudėčiai ir laivų žvejybos galiai standartizuoti, bei skirtingoms pastangų priemonėms vertinti, atliekant laimikio ir pastangų duomenų analizę:

- a) laivo tapatybės nustatymas, vėliava ir registracijos uostas;
- b) laivo tipas;
- c) laivo specifikacijos (pvz., medžiaga iš kurios laivas pastatytas, pastatymo data, registruotasis ilgis, bendra registruotoji talpa, pagrindinių variklių galingumas, triumų talpa ir laimikio laikymo metodai);
- d) žūklės įrangos aprašymas (pvz., tipai, įrangos specifikacijos ir kiekis).

2. Vėliavos valstybė renka šiuos duomenis:

- a) navigacijos ir padėties nustatymo pagalbinės priemonės;
- b) ryšio įranga ir radijo šaukinio tarptautinis signalas;
- c) įgulos narių skaičius.

5 straipsnis

Ataskaitos

Valstybė užtikrina, kad su jos vėliava plaukiojantis laivas jos nacionalinei žuvininkystės administracijai, o jei numatyta susitarimu – atitinkamai subregioninei ar regioninei žuvininkystės valdymo organizacijai ar susitarimui pateiktų laivo žurnalo duomenis apie laimikį ir pastangas, įskaitant apie žvejybos veiklą atviroje jūroje. Šių duomenų pateikimo periodiškumas turi būti toks, kad būtų laikomasi nacionalinių įstatymų bei regioninių ir tarptautinių įsipareigojimų. Prireikus šie duomenys perduodami radijo bangomis, teleksu, telefaksu ar palydoviniu ryšiu, arba kitomis priemonėmis.

6 straipsnis

Duomenų tikrinimas

Valstybės arba tam tikrais atvejais subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos ar susitarimai nustato šiuos žvejybos duomenų tikrinimo mechanizmus:

- a) padėties nustatymas, panaudojant laivų stebėjimo sistemas;
- b) mokslinės stebėjimo programos, skirtos laimikio, pastangų, laimikio (tikslinių ir netikslinių rūšių) sudėties ir kitos informacijos apie žvejybos veiklą priežiūrai;
- c) laivo kelionės, iškrovimo ar perkrovimo ataskaitos;
- d) atranka uoste.

7 straipsnis

Keitimasis duomenimis

1. Surinktais duomenimis vėliavos valstybė turi keistis su kitomis vėliavos valstybėmis ir atitinkamomis pakrantės valstybėmis per atitinkamas subregionines ar regionines žuvininkystės valdymo organizacijas ar susitarimus. Šios organizacijos ar susitarimai apdoroja duomenis ir laiku bei suderinta forma organizacijos ar susitarimu nustatytais sąlygomis pateikia juos visoms suinteresuotoms valstybėms, išlaikydamos neapibendrintų duomenų konfidencialumą, ir, atsižvelgdamos į galimybes, plėtoja duomenų bazių sistemas, suteikiančias galimybę veiksmingai priėti prie duomenų.
 2. Pasauliniu lygiu duomenys renkami ir platinami per Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizaciją. Kai nėra subregioninės ar regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos ar susitarimo, ši organizacija, susitarusi su suinteresuotomis valstybėmis, šią funkciją gali atlikti ir subregioniniu ar regioniniu lygmeniu.
-

II priedas

REKOMENDACIJOS DĖL ATSARGUMO ATSKAITOS TAŠKŲ TAIKYMO, ORGANIZUOJANT VIENOS VALSTYBĖS RIBAS VIRŠIJANČIŲ ŽUVŲ IŠTEKLIŲ IR TOLI MIGRUOJANČIŲ ŽUVŲ IŠTEKLIŲ APSAUGĄ IR VALDYMĄ

1. Atsargumo atskaitos taškas – tai nustatyta mokslinė tvarka apskaičiuotas dydis kuris apibūdina išteklių tipo ir žuvininkystės būklę ir kuri galima naudoti kaip žuvininkystės valdymo orientyrą.
2. Naudojami dviejų tipų atsargumo atskaitos taškai: apsaugos, arba ribiniai, atskaitos taškai ir valdymo, arba tiksliniai, atskaitos taškai. Ribiniai atskaitos taškai nustato ribas, kurių paskirtis – apriboti išteklių naudojimą, nepažeidžiant saugių biologinių ribų, kurioms esant užtikrinami maksimalūs, tačiau išteklius tausojantys sugavimai. Tikslinių ribų paskirtis – valdymo tikslų įgyvendinimas.
3. Atsargumo atskaitos taškai nustatomi atskiriems ištekliams, kad būtų atsižvelgiama, *inter alia*, į atsigaminimo pajėgumus, kiekvieno išteklių tipo sugebėjimą greitai atsikurti ir į žvejybos, eksploatuojančios šiuos išteklius, ypatybes, taip pat į kitas mirtingumo ir didelio netikrumo priežastis.
4. Valdymo strategijomis siekiama išlaikyti ar atkurti sugautų išteklių, o tam tikrais atvejais – ir susijusių ar priklausomų rūšių populiaciją, kad jos lygis atitiktų iš anksto suderintus atsargumo atskaitos taškus. Šiais atskaitos taškais remiamasi, pradedant taikyti iš anksto suderintus apsaugos ir valdymo veiksmus. Kuriant valdymo strategijas, numatomos priemonės, kurias galima įgyvendinti, priartėjus prie atsargumo atskaitos taškų.
5. Žuvininkystės valdymo strategijos turi užtikrinti, kad ribinių atskaitos taškų viršijimo rizika būtų labai maža. Kai išteklių lygis nukrenta žemiau ribinio atskaitos taško, arba kai iškyla grėsmė, kad šis lygis nukris žemiau šio ribinio taško, pradedamos taikyti apsaugos ir valdymo priemonės, kuriomis siekiama skatinti išteklių atsistatymą. Žuvininkystės valdymo strategijos turi užtikrinti, kad tiksliniai atskaitos taškai vidutiniškai nebūtų viršijami.
6. Kai informacija, kuria remiantis galima nustatyti žuvininkystės atskaitos taškus, yra nepakankama arba jos iš vis nėra, nustatomi laikinieji atskaitos taškai. Laikinuosius atskaitos taškus galima nustatyti, taikant analogiją su panašiais ir geriau ištirtais ištekliais. Esant tokiai situacijai, žuvininkystei taikoma griežtesnė priežiūra, siekiant sudaryti galimybę peržiūrėti laikinuosius atskaitos taškus, gavus išsamesnės informacijos.
7. Nustatant ribinius atskaitos taškus, minimaliu standartu laikomas žvejybos mirtingumo rodiklis, kuriam esant subalansuotas našumas yra didžiausias. Žuvininkystės valdymo strategijos užtikrina, kad išteklių, kurie nėra pereikvoti, žvejybos mirtingumas neviršytų atitinkančiojo tų, kuriam esant subalansuotas našumas yra didžiausias, ir kad biologinės masės kiekis nenukristų žemiau iš anksto nustatytos ribos. Kai ištekliai pereikvoti, atstatymo tikslu galima laikyti biologinę masę, kurios subalansuotas našumas būtų didžiausias.

B PRIEDAS

Deklaracija dėl Europos bendrijos kompetencijos Susitarimo dėl 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos nuostatų, susijusių su vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsauga ir valdymu, įgyvendinimo reglamentuojamais klausimais

(Deklaracija skelbiama pagal Susitarimo 47 straipsnio nuostatas)

1. Susitarimo dėl Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos nuostatų, susijusių su vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsauga ir valdymu, įgyvendinimo 47 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai Konvencijos IX priedo 1 straipsnyje nurodyta tarptautinė organizacija nėra kompetentinga spręsti visų klausimų, kuriuos reglamentuoja Susitarimas, šios tarptautinės organizacijos dalyvavimui šiame Susitarime *mutatis mutandis* taikomas Konvencijos IX priedas (išskyrus 2 straipsnio pirmąjį sakinį ir 3 straipsnio 1 dalį).
2. Šiuo metu Bendrijos narės yra Belgijos Karalystė, Danijos Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika, Graikijos Respublika, Ispanijos Karalystė, Prancūzijos Respublika, Airija, Italijos Respublika, Didžioji Liuksemburgo Hercogystė, Nyderlandų Karalystė, Austrijos Respublika, Portugalijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalystė ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė.
3. Europos bendrijai perduodamas kompetencijos sritis apibrėžiančios Susitarimo dėl Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos nuostatų, susijusių su vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsauga ir valdymu, įgyvendinimo, nuostatos taikomos teritorijose, kuriose galioja Europos bendrijos Steigimo sutartis, laikantis toje Sutartyje nustatytų sąlygų, visų pirma pateiktų 227 straipsnyje.
4. Ši deklaracija netaikoma valstybių narių teritorijose, kuriose negalioja ta Sutartis, ir nepažeidžia teisės aktų ar pozicijų, kurias pagal šį Susitarimą gali priimti suinteresuotos valstybės narės, veikdamos tų teritorijų vardu ir atstovaudamos jų interesams.

I. KLAUSIMAI, PRIKLAUSANTYS IŠSKIRTINEI BENDRIJOS KOMPETENCIJAI

5. Bendrija pažymi, kad valstybės narės perdavė jai kompetenciją gyvųjų jūros išteklių apsaugos ir valdymo klausimuose. Taigi šioje srityje Bendrija priima susijusias taisykles ir reglamentus (kuriuos vykdo valstybės narės) ir savo kompetencijos ribose sudaro išorinius susitarimus su trečiosiomis šalimis ir kompetentingomis organizacijomis.

Ši kompetencija galioja nacionalinės žuvininkystės jurisdikcijai priklausančiuose rajonuose ir atviroje jūroje.

6. Bendrija naudojasi laivo vėliavos valstybei pagal tarptautinės teisės normas suteikta priežiūros kompetencija nustatyti jūrinės žuvininkystės išteklių apsaugos ir valdymo priemones, taikomas su valstybės narės vėliava plaukiojantiems laivams, ir užtikrini, kad valstybės narės priimtų šių priemonių įgyvendinimo nuostatas.
7. Nežiūrint į tai, priemonės, kurios taikomos žvejybos laivų kapitonams ir kapitono padėjėjams, pavyzdžiui, atsisakymas išduoti leidimą užimti šias pareigas, šio leidimo panaikinimas ar sustabdymas, priklauso valstybių narių kompetencijai ir šias priemones jos taiko atsižvelgdamos į savo nacionalinius įstatymus.

Priemonės, susijusios su vėliavos valstybės jurisdikcija jos laivų atžvilgiu atviroje jūroje, visų pirma nuostatos, susijusios su tvarka, kuria kita valstybė gali perimti žvejybos laivo kontrolę ir jos atsisakyti, bei su tarptautiniu bendradarbiavimu, priverstinai vykdant ir atgaunant jų laivų kontrolę, priklauso valstybių narių kompetencijai ir šias priemones jos taiko laikydamosios Bendrijos teisės.

II. KLAUSIMAI, PRIKLAUSANTYS IR BENDRIJOS, IR JOS VALSTYBIŲ NARIŲ KOMPETENCIJAI

8. Bendrija kartu su jos valstybėmis narėmis dalijasi kompetenciją šiais, Susitarimo reglamentuojamais, klausimais: besivystančių valstybių poreikiai, moksliniai tyrimai, uosto valstybės taikomos priemonės ir priemonės, taikomos valstybėms, kurios nėra regioninių žuvininkystės organizacijų narės ar šio Susitarimo Šalys.

Bendrijai ir jos valstybėms narėms taikomos šios šio Susitarimo nuostatos:

— *bendrosios nuostatos*: (1, 4 ir 34–50 straipsniai),

— *ginčų sprendimas*: (VIII dalis).

C PRIEDAS

Aiškinamieji pareiškimai, kuriuos Bendrija ir jos valstybės narės deponuoja ratifikuodamos Susitarimą

1. Europos bendrija ir jos valstybės narės supranta, kad terminų „geografinės ypatybės“, „subregiono ar regiono specifinės ypatybės“, „socialiniai ekonominiai, geografiniai ir aplinkos apsaugos veiksniai“, „tos jūros gamtinės ypatybės“ ar kiti geografinį regioną apibūdinantys panašūs terminai, nepažeidžia valstybių teisių ir pareigų, kurias nustato tarptautinė teisė.
2. Europos bendrija ir jos valstybės narės supranta, kad nė viena šio Susitarimo nuostata negali būti aiškinama kuriuo nors būdu, prieštaraujanti tarptautinėje teisėje pripažintam atviros jūros laisvės principui.
3. Europos bendrija ir jos valstybės narės supranta, kad terminas „valstybės, kurių piliečiai žvejoja atviroje jūroje“ nesuteikia naujų jurisdikcijos pagrindų, atsižvelgiant į atviroje jūroje žvejojantių asmenų tautybę, išskyrus vėliavos valstybės jurisdikcijos principą.
4. Šis Susitarimas nė vienai valstybei nesuteikia teisės 21 straipsnio 3 dalyje nurodytu pereinamuoju laikotarpiu nustatyti ar taikyti vienašalių priemonių. Jei susitarti nepavyksta, valstybės vadovaujasi vien tik šio Susitarimo 21 ir 22 straipsnių nuostatomis.
5. Taikydamos 21 straipsnio nuostatas, Europos bendrija ir jos valstybės narės supranta, kad vėliavos valstybei paskelbus apie ketinimą panaudoti pagal 19 straipsnio nuostatas jai suteiktais įgaliojimais laivui, plaukiojančiam su jos vėliava, patikrinimą atliekančiosios valstybės valdžios institucijos nesiekia prieš tą laivą panaudoti kitų įgaliojimų pagal 21 straipsnio nuostatas.

Visi su šiuo klausimu susiję ginčai sprendžiami Susitarimo VIII dalyje nustatyta tvarka. Nė viena valstybė negali pasinaudoti šios rūšies ginču, siekdama toliau kontroliuoti laivą, kuris plaukioja su kitos valstybės vėliava.

Be to, Europos bendrija ir jos valstybės narės mano, kad Susitarimo 21 straipsnio 18 dalyje žodis „neteisėti“ turėtų būti suprantamas, atsižvelgiant į bendrą Susitarimo kontekstą, visų pirma į jo 4 ir 35 straipsnius.

6. Europos bendrija ir jos valstybės narės dar kartą pažymi, kad visos valstybės turi susilaikyti nuo grasinimų ar jėgos panaudojimo ir veikti atsižvelgdamos į bendruosius tarptautinės teisės principus, Jungtinių Tautų Chartijos bei Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją.

Be to, Europos bendrija ir jos valstybės narės pabrėžia, kad 22 straipsnyje nurodytas jėgos panaudojimas yra išimtinė priemonė, kurią galima taikyti tik kuo griežčiausiai laikantis proporcingumo principo, o bet koks piktnaudžiavimas šia priemone patikrinimą atliekančiajai valstybei sukelia tarptautinę atsakomybę. Visi reikalavimų nevykdymo atvejai sprendžiami taikiai, laikantis galiojančios ginčų sprendimo procedūros.

Be to, Europos bendrija ir jos valstybės narės mano, kad atitinkamas įsilaipinimo į laivą ir patikrinimų rengimo procedūras reikia toliau detalizuoti tam tikrų regioninių ir subregioninių žuvininkystės valdymo organizacijų bei susitarimų pagrindu, atsižvelgiant į atitinkamus tarptautinės teisės principus.

7. Europos bendrija ir jos valstybės narės supranta, kad, taikydama 21 straipsnio 6, 7 ir 8 dalių nuostatas, vėliavos valstybė gali remtis savo teisinės sistemos reikalavimais, pagal kuriuos baudžiamojo persekiojimo valdžios institucijoms suteikta teisė savo nuožiūra priimti sprendimą dėl baudžiamojo persekiojimo, atsižvelgiant į bylos faktus. Kai vėliavos valstybė priima sprendimą, remdamasi šiais reikalavimais, negali būti laikoma, kad ji nereagavo ar nesinėmė veiksmų.